

Møte tysdag den 7. mars kl. 21.45

President: J o r u n n R i n g s t a d

D a g s o r d e n (nr. 20):

1. Innstilling fra justiskomiteen om lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) (Innst. O. nr. 51 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 92 (1998-1999))
2. Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i skatteloven m.v. (Innst. O. nr. 53 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 21 (1999-2000))
3. Referat

Statsråd Odd Einar Dørum la fram 2 kgl. proposisjonar (sjå under Referat).

Presidenten: Representanten Øyvind Vaksdal vil setje fram eit privat lovframlegg.

Øyvind Vaksdal (Frp): Jeg vil på vegne av Carl I. Hagen og meg selv sette fram forslag om endring i forureningsloven slik at den ikke gjelder klimagassen CO₂.

Presidenten: Lovframlegget vil bli handsama etter reglementet.

S a k n r . 1

Innstilling fra justiskomiteen om lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) (Innst. O. nr. 51 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 92 (1998-1999))

Presidenten: Etter ynske frå justiskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir avgrensa til 1 time og 15 minutt, og at taletida blir fordelt slik på gruppene:

Arbeidarpartiet 20 minutt, Framstegspartiet 10 minutt, Kristeleg Folkeparti 10 minutt, Høgre 10 minutt, Senterpartiet 5 minutt, Sosialistisk Venstreparti 5 minutt, Venstre 10 minutt og representanten Bastesen 5 minutt.

Vidare vil presidenten foreslå at det ikkje blir gjeve høve til replikkar etter dei enkelte innlegga, og at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletid, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det blir rekna som vedteke.

Jan Petter Rasmussen (A) (ordfører for saken): I dag har vi til behandling et meget viktig og forholdsvis omfattende lovforslag med stor betydning for den enkelte innbyggers personvern. IT-teknologiens utvikling krever en personvernlovgivning som er i stand til å møte framtiden. Forslaget bygger på EUs personverndirektiv og Personregisterlovutvalgets arbeid, samtidig som det er en videreføring, oppdatering og videreutvikling av dagens personregisterlov.

Ut fra informasjonssamfunnets internasjonale karakter er det nødvendig med samsvarende internasjonale re-

gler. Direktivets utgangspunkt om fri utveksling av personopplysninger innen EU-landene og opplegg om at tredjeland skal ha et tilstrekkelig høyt beskyttelsesnivå for personvern før slike opplysninger blir sendt, er et riktig utgangspunkt for lovgivningen når det gjelder overføring av personopplysninger til tredjeland. Ved vedtak tidligere i dag har for øvrig Stortinget godkjent EØS-komiteens beslutning om at direktivet tas inn som en del av EØS-avtalen.

Elektronisk handel er i rivende utvikling, og følgelig kommer personvernet også i denne sammenheng i fokus. Arbeiderpartiet mener at vi ikke må lage strengere regler enn det EU-landene har på dette feltet, og at dette legges til grunn ved utarbeidelsen av forskriftene for personvern i tilknytning til elektronisk handel. Skulle Regjeringen mot formodning mene noe annet, må Stortinget få seg forelagt dette på nytt.

Når det gjelder retten til å reservere seg i forhold til lagring av elektroniske spor, har jeg forståelse for Regjeringens behov for en ytterligere utredning, og at en kommer tilbake til dette spørsmålet i det arbeidet som pågår for å legge til rette for elektronisk handel. For personvernet er dette temaet meget sentralt, og derfor er det viktig at Stortinget når utredningen er ferdig, på nytt får spørsmålet til behandling.

I forhold til den bebudede etterkontrollen av personopplysningsloven blir det nødvendig å fokusere spesielt på de internasjonale kommunikasjonskanaler og de spesielle utfordringer de gir oss i framtiden.

Ifølge Datatilsynet fins det i dag ca. 1 million registre her i landet, og tilsynet har siden 1980 gitt 67 000 – 68 000 konsesjoner. Dette illustrerer omfanget og ikke minst sannsynligheten for at hver enkelt av oss er registrert flere steder. Selv om det fins en rekke «kurante» registre, er det åpenbart at det må settes en rekke krav for å ivareta den enkeltes personvern.

I lovforslaget settes den enkeltes rettigheter i fokus, ikke minst det ansvar den behandlingsansvarlige for de enkelte registre skal ha.

Lovforslaget styrker rettighetene til den registrerte. Den opplysningene gjelder, får utvidet rett til innsyn i opplysningene, særlig gjelder dette i forhold til private behandlingsansvarlige. Det kanskje viktigste pålegget i loven er at den behandlingsansvarlige får en plikt til å varsle den som blir registrert om at nå er en registrering av opplysninger om vedkommende på gang. Dette kravet til den behandlingsansvarlige er etter mitt syn en skikkelig styrking av personvernet.

Et annet viktig moment i den nye loven er den enkeltes rett til å reservere seg mot telefonsalg gjennom det nye sentrale reservasjonsregisteret. Både firma, lag og foreninger som driver denne type salg, blir pliktige til å sjekke sine lister opp mot reservasjonsregisteret før første gangs utsendelse, og ellers fire ganger i året.

Dagens personregisterlov bygger i stor utstrekning på at det gis forhåndskonsesjoner. Konsesjonsplikten blir nå nedbygd, samtidig som en bygger opp et meldesystem der den enkelte behandlingsansvarlige blir pålagt å melde fra til Datatilsynet at nå er et register opprettet. Denne

omlegging mener vi i Arbeiderpartiet er helt riktig. Nå får Datatilsynet mye bedre anledning til å drive holdningsskapende arbeid, og i og med at vi får et lovverk med større materielt innhold, blir det også mye mer meningsfylt å bruke tiden på etterfølgende kontroller enn på forhåndskonsesjonsbehandlinger, som tilsynet i dag bruker en veldig stor del av sin tid på.

Fortsatt vil det være konsesjonsplikt for registre som omhandler sensitive personopplysninger. Noe fremmedartet etter norske forhold er at fagforeningstilhørighet står oppført på listen over hvilke typer personopplysninger som er å betrakte som sensitive. Her er vi imidlertid bundet av EU-direktivets artikkel 8 nr. 1. De vilkår vi setter i lovforslagets § 9 for behandlingen av sensitive opplysninger, gjør likevel at dette er til å leve med.

Det samme gjør seg også gjeldende for begrepet «etnisk bakgrunn», som komiteen fra universitetshold har fått forslag om å fjerne fra listen over hva som er sensitive personopplysninger. Jeg er enig i at etnisitet på mange vis er mindre følsomt i Norge enn i mange andre land, men igjen gjør altså EU-direktivet seg gjeldende, og de vilkår en setter i § 9, skal også i disse tilfellene gjøre det mulig å finne praktiske løsninger som forskningen kan være tjent med.

Ønsket fra samme universitetshold om at en i § 9 setter en begrensning om hvor lenge opplysninger skal regnes som sensitive, er det mer naturlig å vurdere under arkivlovgivningen.

Det er viktig at vi nå får en lov som i utgangspunktet gjelder for alle typer behandling av personopplysninger, og at både offentlige og private behandlingsansvarlige er inkludert.

Visse unntak fra loven er likevel nødvendig. I de tilfeller der beredskapshensyn og hensynet til rikets sikkerhet gjør det nødvendig, og også for politiets behandling av personopplysninger, må det være unntak. Personopplysningslovens regler kan heller ikke gjelde for overvåkingstjenestens registre.

Når det gjelder strafferegistreringsloven, er det behov for en generell revisjon. I påvente av denne revisjonen synes det riktig at personopplysningsloven i utgangspunktet gjelder for politiregistre, med den klare forutsetning at det gjennom forskrift blir mulig å gjøre de nødvendige unntak fra loven.

I loven om Schengen informasjonssystem, den såkalte SIS-loven, er det etter mitt syn tatt de nødvendige hensyn til personvernet opp imot behovet for registrering og personopplysninger i forbindelse med internasjonalt politisamarbeid.

Jeg synes det er en selvfølge at loven også skal gjelde for politiske organers håndtering av personopplysninger. Vi må selvsagt kunne stille de samme krav til de behandlingsansvarlige for personregistre i politiske partier som til andre behandlingsansvarlige. Motsatt: Det ville være meningsløst om den enkelte innbygger skulle hatt mindre rettigheter overfor et eventuelt register som eksisterer i et politisk parti, enn ellers.

Det er heller ingen grunn til å unnta Stortinget fra loven; Presidentskapet ser ikke noe behov for det.

Riksrevisjonen peker i brev til komiteen på dens behov for unntak fra deler av loven på grunn av sin revisjons- og kontrollvirksomhet. En enstemmig komite går inn for å imøtekomme Riksrevisjonens ønsker. De registre og det materialet Riksrevisjonen kontrollerer, har jo en annen primæransvarlig, som selvsagt er underlagt loven på vanlig måte. Derfor er det både riktig og hensiktsmessig å unnta Riksrevisjonen fra reglene om retting, innsyn og melde- og konsesjonsplikt når Riksrevisjonen behandler opplysninger innhentet fra en annen instans som et ledd i sin kontrollvirksomhet. Derimot er det opplagt at eventuelle egne registre som Riksrevisjonen måtte ha, må omfattes av loven.

Det er bred tilslutning i komiteen om visse begrensninger for lovens anvendelse overfor personopplysninger som kun finner sted for journalistiske, kunstneriske og litterære formål. Dette er av hensyn til yttrings- og informasjonsfriheten, og samsvarer godt med artikkel 9 i EU-direktivet. Imidlertid er det meget viktig at både tilsynet og Justisdepartementet følger nøye med i om de avgrensninger som nå gjøres i lovens anvendelsesområde, virkelig tar de nødvendige hensyn til personvernet, og at departementet om nødvendig bringer problemstillingen tilbake til Stortinget.

Jeg vil også understreke at personopplysningsloven ikke skal legge begrensninger på den innsynsretten som gjelder etter offentlighetsloven, forvaltningsloven eller annen lovbestemt rett om innsyn.

Den nye loven gir Datatilsynet sanksjonsmyndighet. Arbeiderpartiet støtter adgangen til å ilegge tvangsmulkt hvis pålegg ikke blir fulgt. Likeledes støtter vi den foreslåtte øvre strafferamme på tre år for grove overtredelser av loven.

Det er nødvendig at Datatilsynet nå prioriterer arbeidet med å etablere den sentrale fortegnelsen som skal inneholde opplysninger om både konsesjon og meldepliktige personopplysningsbehandlinger. Ut fra omleggingen fra et konsesjonsbasert system til et mer meldepliktsystem og med de ressurser Datatilsynet nå får tilført, må dette være mulig å få til.

Under komitebehandlingen har vi bl.a. fokusert på fjernsynsovervåking, og det er stor enighet om at det innføres meldeplikt for denne virksomheten, for overvåking både med og uten billedopptak. Det er uhyre viktig at Datatilsynet nå får muligheter til å gripe inn overfor overvåking som skjer i strid med de gitte behandlingsregler. Vi har vært særlig opptatt av at en skal kunne bruke fjernsynsovervåking som et effektivt tiltak i kriminalitetsbekjempelsen, der en selvfølgelig baserer seg på å ha den rette balansegangen i forhold til personvernet.

Jeg er godt fornøyd med de justeringer og de nye forslag som en samlet komite fremmer i denne sammenheng.

Etter min mening styrker vi gjennom de vedtak vi i dag gjør, Datatilsynets rolle som tilsynsmyndighet. Med andre ord tilrettelegger vi bedre for tilsynets mulighet til på en best mulig måte å ivareta hver enkelts behov for personvern i forhold til alle de personregistre som i dag fins, og ikke minst i forhold til de som vil komme. Spesi-

elt viktig blir det å sørge for at vi har en tilsynsmyndighet som er i stand til å takle fremtidens utfordringer, særlig i lys av de utfordringer den teknologiske utviklingen gir. Denne utviklingen skaper også spesielt behov for etterkontroll, og derfor er det meget viktig at vi allerede nå bestiller denne kontrollen, slik at det er mulig innen rimelig tid å foreta de lovjusteringer/-endringer som eventuelt vil vise seg å være nødvendig.

EU-direktivets artikkel 28 nr. 1 krever at tilsynsmyndigheten skal kunne utøve sine funksjoner i full uavhengighet, det vil i praksis si faglig uavhengig av regjering/ departement.

I første instans er det Datatilsynet som skal utøve denne myndigheten. Arbeiderpartiet støtter at Datatilsynets direktør fortsatt skal være embetsmann, og at direktøren i framtiden kan utnevnes på åremål.

Vi er også enig i opprettelsen av den nye klagenemnda, den såkalte Personvernemnda. Foruten at nemnda skal kunne behandle klager over Datatilsynets avgjørelser, er det etter Arbeiderpartiets syn viktig at Personvernemnda selv på eget initiativ skal kunne omgjøre saker og også prøve alle sider av en sak. Rent administrativt må nemnda ligge under Justisdepartementet.

Kun på ett punkt viker Arbeiderpartiet fra den toledds ankebehandlingen det nå legges opp til, nemlig når det gjelder retting/sletting av registre eller materiale av historisk verdi. Ved slike saker skal en anke om nødvendig kunne bringes inn for Justisdepartementet. Med bakgrunn i den store historiske og nasjonale interesse et vedtak i denne type saker kan ha, mener vi at denne muligheten er en ekstra sikkerhet som er viktig å ha. Flere høringsuttalelser støtter også dette synet. For ordens skyld vil jeg gjøre oppmerksom på en feil i innstillingens side 14, der det står at «Komiteen foreslår for øvrig særlige klagereregler når det gjelder spørsmål om retting eller sletting av opplysninger som har historisk verdi». Som det framgår ellers av innstillingen, skal det være Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, og ikke komiteen.

Om Datatilsynet skal ha et styre eller ei, er et vanskelig spørsmål. Arbeiderpartiet hadde en klar holdning til den tidligere konflikten mellom styret og Datatilsynets direktør, men det var med utgangspunkt i gjeldende struktur. I debatten under behandlingen av Datatilsynets årsmelding fra 1996 gav vi fra Arbeiderpartiets side klart uttrykk for at vi ville gå inn i diskusjonen om den framtidige styringsmodell for Datatilsynet med et åpent sinn og på et fritt grunnlag.

Behov for et faglig kompetent styre, bl.a. fordi tilsynet ikke lenger er underlagt direkte politisk styre, er et argument for å beholde styret. Likeledes kan behovet for et organ for å utforme overordnede strategier og policy og til å ta avgjørelse i saker av prinsipiell karakter, tale for opprettholdelse av et styre for Datatilsynet.

Når Arbeiderpartiet likevel konkluderer med at det ikke lenger er nødvendig å ha et styre, bygger det på følgende argumentasjon:

- Den nye Personvernemnda vil overta styrets klagebehandling.

- Nemnda skal på eget initiativ kunne omgjøre saker og prøve alle sider av en sak.
  - Justisministeren har ansvaret for eventuelle forskrifter, selv om kompetanse til å gi forskrifter på enkelte områder kan gis Datatilsynet.
  - Vi får nå en lov med langt flere materielle regler.
  - I en såpass liten organisasjon som Datatilsynet vil det kunne virke veldig byråkratisk fortsatt å opprettholde et styre.
  - Både å ha et faglig kompetent styre og en faglig kompetent klagenemnd vil innebære en unødvendig treinstansbehandling av alle klagesaker.
  - Og endelig har det også betydning at Datatilsynet rent administrativt vil ligge under Justisdepartementet.
- Helt til slutt: Jeg føler meg overbevist om at de grep vi nå gjør, og det nye lovverket vi i dag vedtar, legger et godt grunnlag for det vi ønsker å oppnå, nemlig en styrking av personvernet for den enkelte innbygger.

Presidenten: Saksordføreren har gjort merksam på ein feil på side 14 i innstillinga.

Presidenten vil gjere merksam på at den reglementsmessige tida straks er over. Presidenten vil føreslå at møtet held fram til dagens kart er ferdigbehandla – og reknar det som vedteke.

Finn Kristian Marthinsen (KrF): De fleste merkna-dene i innstillingen står alle partiene i komiteen bak. Enigheten er dermed stor om at Regjeringen har lagt fram et meget godt forslag til personopplysningslov.

Kristelig Folkeparti har imidlertid sammen med Senterpartiet og Høyre en mindretallsmerkna-d til § 42 fjerde ledd. Det dreier seg om sletting av registre og materiale med historisk verdi. Komiteens flertall, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, mener at Personvernemnda ikke skal være siste klageinstans, men at den endelige avgjørelsen skal legges til Regjeringen.

Verdien av historisk materiale har Kristelig Folkeparti stor forståelse for. Det er viktig at slikt materiale bevares for ettertiden. For å sikre tilsynsmyndighetens uavhengighet mener Kristelig Folkeparti det er viktig at alle avgjørelser i klager over vedtak fra Datatilsynet blir avgjort i Personvernemnda.

Kristelig Folkeparti mener at det viktige hensynet til bevaring av historisk materiale må avspeiles i sammensetningen av Personvernemnda. Til nemnda bør det oppnevnes en person fra det historisk kompetente miljø som spesielt kan ha oppmerksomheten rettet mot behovet for å bevare og arkivere materiale av historisk interesse.

Det er tverrpolitisk enighet i komiteen om at Personvernemnda skal settes sammen av personer med kompetanse fra ulike samfunnsområder, slik at de samlet sett er i stand til å foreta en bred avveining av ulike samfunnsinteresser.

Personvernemnda skal årlig orientere om sin virksomhet. Dermed vil det være rikelig adgang til å se om viktige hensyn bl.a. til historisk materiale blir tilstrekkelig ivarettatt.

Kristelig Folkeparti vil altså stemme imot forslaget til nytt annet punktum i § 42 fjerde ledd.

I forbindelse med behandlingen av lov om behandling av personopplysninger vedtar vi også viktige endringer for Datatilsynet.

Kristelig Folkeparti mener at de omorganiseringer det er lagt opp til, er nødvendige både i forhold til de virkemidler Datatilsynet får etter dette lovforslaget, og i forhold til den økte fokuseringen på etterfølgende kontrolltiltak. Men jeg mener at saksordfører Rasmussen på en utmerket måte har redegjort for de felles synspunkter komiteen har, og som også Kristelig Folkeparti slutter seg til. Jeg finner derfor ikke grunn til å bruke ytterligere tid på å gjenta det komiteen er enig om.

Harald Hove (V): Personvern er en grunnleggende, liberal rettighet. Enhver samfunnsborger har rett til å beskytte sitt privatliv fra utilbørlig registrering og overvåking. Utviklingen i informasjonssamfunnet skaper nye, store utfordringer i forhold til personvernet på grunn av de økte mulighetene for å samle, bruke og lagre personopplysninger. Det lagres stadig mer informasjon om hver enkelt av oss, og vi overvåkes i flere sammenhenger. Hver for seg kan denne enorme informasjonsinnsamlingen virke ufarlig, men koblet sammen gir dette nok kunnskap til å kunne kartlegge et menneskes bevegelser i detalj. Det trengs derfor et klart regelverk som setter klare grenser og hindrer at ulike ønsker om registrering gir som resultat at enkeltmenneskets rett til privatliv krenkes.

Som nevnt er personvern en viktig, liberal rettighet. Det er derfor av stor betydning for Venstre å være med og gi en lov som styrker personvernet.

Det var et viktig ærend i forrige periode for Venstre ved Lars Sponheim å bringe personvernet sterkere inn i den politiske debatten enn det hadde vært i de åtte år da Venstre var fraværende på Stortinget. Lars Sponheim fremmet en rekke forslag om slike spørsmål, og det er med en viss glede jeg registrerer at det poeng fra loven saksordføreren trakk fram som kanskje det aller viktigste, nemlig plikten til å informere den som registreres, om at man blir registrert, var noe Venstre fikk gjennomslag for som det første forslaget man fikk vedtatt i Stortinget i forrige periode. Men Venstre har også i denne perioden fulgt opp spørsmålet om personvern og om en uavhengig tilsynsmyndighet, bl.a. for å sikre Datatilsynets uavhengighet i forbindelse med debatten om Datatilsynets årsmelding våren 1998.

Det er derfor en glede at det i dag er en regjering der Venstre er med, og med en Venstre-statsråd som ansvarlig, som legger fram det lovforslaget som klart styrker personvernet i forhold til gjeldende lov. Det er også med glede jeg registrerer at komiteen har fulgt opp Regjeringens forslag.

Personvern har i grunnen vært viktig i lange tider, det er ikke noe som oppstod ved registreringsspørsmål eller i forbindelse med informasjonsteknologi. Og det er noe med at personvern alltid har vært under press når ny teknologi har skapt nye muligheter i ulike sammenhenger.

Men det er allikevel all grunn til å fremheve, som jeg gjorde innledningsvis, at registrering og muligheten for å koble registre er et svært viktig spørsmål nettopp i forhold til personvern, og at det er spørsmål som blir viktigere og viktigere etter hvert som informasjonsteknologien og videoovervåking for den saks skyld, gjør det stadig lettere å krenke personvernet.

Det er vanskelig å trekke fram alle de forbedringer som den nye loven representerer, og jeg vil gjerne understreke at saksordføreren i sitt innlegg på en utmerket måte redegjorde for en rekke av de forbedringer loven representerer.

Jeg vil kanskje tillate meg å fremheve ett poeng knyttet til det forholdet at man nå får en klarere regelgivning omkring fjernsynsovervåking. Jeg skal på dette punkt også erkjenne at man samtidig legger inn en unntaksbestemmelse som har som formål å skulle kunne avklare straffbare forhold, som jeg for min del samtidig oppfatter som ganske vid og på mange måter kanskje for romslig. Jeg vil derfor gjerne understreke komiteens merknad i tilknytning til dette, slik det står på side 20 i innstillingen:

«Komiteen ser faren for et overvåkings-samfunn der kameraer trer inn i stedet for mennesker, og vil understreke at de lovregler som nå gis, totalt sett vil innskjerpe kontrollen med fjernsynsovervåking.»

Jeg føler et klart behov for å understreke den klare presisering som her ligger i komiteens innstilling.

Ellers vil jeg få lov å fremheve spørsmålet om Datatilsynets uavhengighet, det har vært et viktig spørsmål for Venstre i lengre tid og har vært fremhevet i en rekke sammenhenger. Vi er derfor svært glad for at loven innebærer at det nå opprettes en uavhengig klagenemnd, og at det derfor ikke er under Justisdepartementets ansvarsområde å håndtere de sakene.

Statsråd Odd Einar Dørum: Vi blir daglig minnet om de utfordringer som informasjonssamfunnet skaper i forhold til ønsket om å verne privatlivets fred og enkeltmenneskers personlige integritet. Den økonomiske og teknologiske utvikling åpner for mer effektiv og samfunnsnyttig håndtering og utveksling av opplysninger. Samtidig gir den samme utviklingen stadig nye muligheter til å samle inn, lagre og systematisere opplysninger om enkeltpersoner på en måte som setter personvernet under press.

Som Voksenåserklæringen viser, legger Regjeringen stor vekt på å styrke personvernet. Det er derfor med glede jeg i dag konstaterer en bred enighet i Stortinget om hovedtrekkene i det forslaget som Regjeringen har lagt fram om en helt ny lov om behandling av personopplysninger.

Lovforslaget følger opp viktige punkter i Voksenåserklæringen: Ett av disse er prinsippet om at den enkelte i størst mulig utstrekning skal ha anledning til å bestemme over bruk av opplysninger om seg selv.

Lovforslaget styrker informasjonen og åpenheten om hvilke opplysninger som behandles, og hva de brukes til, og utvider den enkeltes adgang til innsyn i de personopp-

lysninger som behandles om han eller henne. Prinsipielt viktig er også de nye varslingsreglene som pålegger den som samler inn personopplysninger, å informere den registrerte både om innsamlingen og om hva opplysningene skal brukes til. Økt krav på informasjon vil gi den enkelte grunnlag for å treffe bevisste valg, f.eks. om å inngå i et kundeforhold, skaffe seg bonuskort eller la det være. Her er det opp til den enkelte å ta ansvar for sitt eget personvern ved å veie verdien av dette opp mot andre hensyn som gjør seg gjeldende ved de veivalg en står overfor.

Gjennom lovforslaget følger Regjeringen også opp Voksenåserklæringens program om å styrke Datatilsynets uavhengighet. Etableringen av en personvernemnd til å behandle klager over Datatilsynets avgjørelser er en viktig nyvinning i denne sammenheng, som jeg registrerer at det er allmenn enighet om.

Det enkelte menneskets ønske om å verne om sin egen privatsfære må også i andre sammenhenger veies mot viktige samfunnsinteresser. Ønske om å bevare materiale for forskning og historisk kontroll er en slik interesse. Jeg har merket meg at et flertall i komiteen foreslår en særlig adgang til å klage til Kongen avgjørelser som Personvernemnda treffer om å slette personopplysninger. Jeg forstår flertallet slik at Kongens myndighet skal kunne delegeres til et departement. Jeg er enig i at det er viktig å legge vekt på verdien av å ta vare på historisk materiale. Jeg mener at man kan ivareta dette viktige hensynet gjennom en bred og balansert sammensetning av Personvernemnda, men tar selvfølgelig flertallets syn til etterretning.

Fjernsynsovervåking har vært et felt der det i flere år har vært etterlyst regler som gir Datatilsynet økt mulighet for kontroll. Jeg er glad for å konstatere en bred enighet om å innføre meldeplikt for slik overvåking, samtidig som Datatilsynet gis mulighet til å føre kontroll gjennom pålegg – som om nødvendig kan følges opp med tvangsmulkt.

Det er mitt håp at vi gjennom dette lovverket legger til rette for et godt rammeverk for vern av personopplysninger. Innenfor de generelle rammene som lovforslaget trekker opp, vil det i stor grad være opp til Datatilsynet og den nye Personvernemnda å legge føringer for den mer konkrete praktiseringen av regelverket. Når det gjelder Datatilsynet, vil jeg understreke det aspektet at det ikke bare skal føre kontroll, men også være en rådgiver og samarbeidspartner i personvernspørsmål. I denne sammenheng er det godt å vite at vi har et handlekraftig datatilsyn som gjennom mange år har opparbeidet seg solid erfaring og kompetanse på det brede felt av problemstillinger som har konsekvenser for personvernet.

La meg kanskje også minne Stortinget om at Datatilsynet faktisk nå har fylt sine første 20 år, og at jeg har utfordret Datatilsynet til å arrangere et seminar hvor de kan trekke opp de perspektiver som personvernet står overfor i tiden som kommer. Jeg vil gjerne si fra om dette, fordi jeg tror at vi vil måtte kunne godta at vi holder opp ulike speil overfor oss selv når vi skal avveie personverninteresser mot andre interesser. Og Regjeringen vil i løpet av

våren initiere to slike speil. Det ene er det personvern-speilet som Datatilsynet viser når de tegner dette opp mot det moderne kybernetiske landskap, og det andre speilet er det som vises for oss når Økokrim arrangerer sitt seminar for oss om IT-relatert kriminalitet. Vi trenger begge de perspektivene for å gå inn i den avveining som jeg for øvrig synes at Datatilsynets direktør, Georg Apenes, på en fortrinnslig måte har beskrevet i en bok han nylig har utgitt.

Jeg vil avslutte med å minne om et viktig forhold. Et godt personvern er bare et stykke på vei et spørsmål om regelverk og kontroll. Vern om enkeltes personlige integritet og respekt for privatlivet er i vel så stor grad en diskusjon om moralske og etiske holdninger hos hver og en av oss. Kort sagt: Å ta vare på personvernet vil også i fremtiden være et spørsmål om å opptre i samsvar med alminnelig god folkeskikk.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til sak nr. 1 (Votering, sjå side 340)

S a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i skatteloven m.v. (Innst. O. nr. 53 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 21 (1999-2000))

Tore Nordtun (A) (ordfører for saken): Vi har nå til behandling Innst. O. nr. 53, innstilling fra finanskomiteen om endringer i skatteloven mv. Det er en rekke ting som skisseres i proposisjonen og i innstillingen, men jeg vil ta for meg de punktene i innstillingen som det har vært en del diskusjon om i komiteen. Spesielt gjelder dette endringer i rederibeskatningssystemet, og det punktet vi har gått en del inn på, er garanti og sikkerhetsstillelse.

Som kjent medfører adgangen til å garantere eller stille sikkerhet for lån til beslektede selskaper at midler opp-tjent innenfor ordningen gir grunnlag for kreditt/kapitaltilgang til selskaper utenfor ordningen. På samme måte som ved låneopptak vil det være vanskelig for ligningsmyndighetene å kontrollere hvorvidt garantien eller sikkerhetsstillelsen skjer på markedsmessige vilkår, som det heter, og eventuelt innebærer at ubeskattede midler tas ut.

Skatteloven § 8-12 endres slik at forbudet mot å yte lån til skattytere utenfor ordningen med direkte eller indirekte eierinteresser i selskapet nå utvides til også å omfatte garanti og annen sikkerhetsstillelse. En foreslår nå at forbudet mot å stille garanti og sikkerhet skal tre i kraft fra og med 1. januar 2000.

For så vidt gjelder allerede etablerte garantier og sikkerhetsstillelser, foreslår departementet at disse må være avvirket innen 1. januar 2002. Dette gir rederinæringen tilstrekkelig tid, menes det, til å tilpasse seg konsekvensene av de foreslåtte endringene. Dette forholdet har finanskomiteen tatt fatt i, spesielt på bakgrunn av en høring man hadde med Rederiforbundet som munnet ut i et skriv fra finansministeren til Høyres stortingsgruppe av 10. februar 2000. Jeg vil trekke fram en del betraktninger som finansministeren der kom med. Han sier bl.a.:

«at forslaget til overgangsregler kan få vidtrekkende konsekvenser for enkelte rederier, og at problemene kanskje vil være større for næringen enn antatt da forslaget ble fremmet.»

Finansministeren skriver videre:

«På bakgrunn av de opplysninger som nå er fremkommet vil jeg tilstrebe å finne alternative overgangsløsninger som er smidigere for næringen.»

Dette har selvfølgelig komiteen merket seg, og komiteen forutsetter nå at Regjeringen i løpet av inneværende år kommer tilbake til Stortinget med forslag om smidigere overgangsløsninger og vurderer om det kan etableres andre ordninger enn forbud mot garanti- og sikkerhetsstillelse som på betryggende vis sikrer skattekreditors interesser.

Finansministeren skriver i brevet også:

«Jeg vil derfor vurdere nærmere om det kan være grunnlag for å oppheve det gjeldende låneforbudet i skatteloven § 8-12, samtidig som det innføres en regel om at lån fra selskapet til aksjonærer mv. som nevnt i skatteloven § 8-12, likestilles med utdeling av utbytte som en skatteutløsende disposisjon for selskapet. En slik omlegging bør utredes nærmere, og deretter eventuelt sendes på høring.»

Flertallet er oppmerksom på at enkelte selskaper f.eks. kan ha etablert låneforhold i lang tid forut for det tidspunkt som jeg har skissert, samtidig som helt spesielle forhold kan ha medført at formaliseringen av en avtalt garantiforpliktelse mv. ikke har latt seg gjennomføre før 1. januar 2000. I slike tilfeller bør det etter flertallets syn, i lys av de vidtrekkende konsekvenser det vil få for selskapet om bestemmelsen ble gitt anvendelse, være et visst rom for å fortolke bestemmelsen slik at den ikke får anvendelse. Man understreker imidlertid at en slik fortolkning må forbeholdes unntakstilfeller. Det typiske tilfellet vil være at det ikke har vært mulig å stille skip e.l. i pant før 1. januar 2000 grunnet forsinket leveranse fra verftet o.l.

Det andre forholdet i innstillingen som komiteen har merket seg, gjelder periodiseringen av gevinst på eiendeler som er realisert før inntreden i denne nye ordningen. Det er i utgangspunktet uheldig at inntreden i den særlige rederiskatteordningen gir muligheter for å oppnå utsettelse i skattleggingen av gevinster som er oppebåret før selskapet trådte inn i ordningen. Da er et sentralt spørsmål hvilke gevinster som skal omfattes av forslaget til særlige periodiseringsregler innenfor ordningen. Skal disse spesielle reglene også gis anvendelse for tap som selskapet har oppebåret før inntreden i ordningen? Det er et sentralt punkt. I høringsnotatet som ble sendt ut, antok departementet at forslaget ikke burde omfatte gevinster av skip og flyttbare innretninger for bruk i petroleumsvirksomhet som er realisert før inntreden i ordningen.

Komiteen er gjennom brev av 15. februar 2000 fra Norges Rederiforbund til finanskomiteen gjort kjent med at det er oppstått usikkerhet om hvorvidt den foreslåtte lovteksten i § 8-15 fjerde ledd er i samsvar med forarbeidene i proposisjonen. Rederiforbundet mener det er nød-

vendig å presisere at bestemmelsen i praksis ikke skal gis et videre innhold enn det som følger av forarbeidene.

Også på dette punktet har vi spurt finansministeren, som i brev av 17. februar 2000 til finanskomiteen bl.a. sier:

«at forslaget til nytt fjerde ledd i skatteloven § 8-15 ikke skal omfatte den delen av selskapets gevinst- og tapskonto ved inntreden, som måtte stamme fra et tidligere inntektsoppgjør i forbindelse med en forutgående uttreden fra ordningen. Jeg har imidlertid ingen innvendinger mot at komiteen i sine merknader presiserer at lovforslaget skal forstås i samsvar med Rederiforbundets anmerkning i brev av 15. februar 2000.»

Komiteen legger til grunn at lovforslaget skal forstås i samsvar med Rederiforbundets anmerkning i brevet. Jeg finner det nødvendig å presisere disse tingene, i og med at det har vært uklarheter omkring det.

Det siste punktet som angår rederibeskatningen, gjelder konsernbidrag mellom selskaper innenfor ordningen. Det følger av skatteloven § 8-18 fjerde ledd bokstav a at selskaper innenfor rederibeskatningsordningen kan yte og motta konsernbidrag fra andre selskaper innenfor ordningen forutsatt at vilkårene for rett til å yte og motta konsernbidrag i § 10-4 er oppfylt. Slik som vi har forstått det, har Finansdepartementet fortolket bestemmelsen slik at konsernbidrag mellom selskaper innen ordningen ikke skal ha inntektsutjevnenende virkning. Komiteen tar dette til etterretning og viser for øvrig også her til finansministerens brev av 10. februar 2000 til Høyres stortingsgruppe, hvor det framgår at en også på dette punktet vil komme tilbake til nærmere vurderinger i forbindelse med skatteopplegget for 2001. Og begrunnelsen fra finansministeren er bl.a. at

«det etter disse vedtatte endringer i rederiskattereglene kan være materielle grunner som tilsier at konsernbidrag bør kunne ytes mellom rederibeskattede selskaper med inntektsutjevnenende virkning».

Så vil jeg gå inn på et annet viktig punkt i denne innstillingen, nemlig utvidet adgang til utveksling av informasjon mellom skattemyndighetene og Arbeidstilsynet. Samarbeidet mellom skatteetaten og Arbeidstilsynet vil kunne effektiviseres dersom det opprettes rutiner for utveksling av opplysninger til nytte for den andre etat i dennes kontrollarbeid. Det er først og fremst opplysninger om konkrete kontrollobjekter som vil være taushetsbelagte etter gjeldende rett. Arbeidstilsynet har erfart at de bedriftene som ikke overholder regelverket som gjelder på skattemyndighetenes forvaltningsområde, ofte også unnlater å følge de regler som følger av arbeidsmiljøloven. Flertallet legger til grunn at Arbeidstilsynet vil kunne ha stor nytte av opplysninger om at det hos et kontrollobjekt har skjedd brudd på arbeidsmiljølovgivningen eller skatte- og avgiftslovgivningen eller eventuelt opplysninger om at det foreligger mistanke om slike regelbrudd.

Ved økt utveksling av opplysninger til kontrollformål mellom de to etatene vil en kunne oppnå en mer effektiv utnyttelse av kontrollressursene. Jeg vil her vise til Ot. prp. nr. 21 for 1991-92, side 27, der det heter:

(Nordtun)

«På den annen side bør ikke taushetsplikten gi beskyttelse mot undersøkelse av viktige ansvarsforhold. Ligningsopplysningene må – når de først er samlet inn av ligningsmyndighetene – kunne brukes også til enkelte andre samfunnsviktige formål, ikke minst avdekking av økonomisk kriminalitet.»

Jeg vil legge til at dette mener jeg er et banebrytende arbeid, at vi her over de enkelte etatsgrenser kan få mulighet for strengere kontroll slik at man kommer skatteunndragelse, svart arbeid o.l. til livs. Dette er et skritt i riktig retning.

Komiteen deler også fullt ut Finansdepartementets syn om at en ikke kan se at en skattyter som gir uriktige opplysninger til ligningsmyndighetene om sine inntekts- eller formuesforhold, eller de bedrifter som unnlater å betale arbeidsgiveravgift, bør ha godt begrunnede forventninger om å være beskyttet av reglene om taushetsplikt i forhold til andre offentlige myndigheter om arbeider med kontroll av tilgrensende områder.

En må være oppmerksom på at i tilfeller hvor ligningsmyndighetene og Arbeidstilsynet utveksler informasjon som etatene henter fra et konsesjonspliktig register, kan det oppstå spørsmål i forhold til om konsesjonene hjemler slik utveksling av opplysninger. Flertallet forutsetter at ligningsmyndighetene og Arbeidstilsynet tar eventuelle problemstillinger vedrørende dette direkte opp med Datatilsynet. Informasjonsutvekslingen må også tilpasses ny personvernlovgivning når den er vedtatt og trådt i kraft.

Når det så gjelder skatte-, avgifts- og tollmyndighetenes adgang til opplysninger om hemmelige telefonnummer m.v., er dette også etter flertallets vurdering et viktig punkt. Personvern hensyn tilsier at det må foreligge et godt begrunnet behov for at myndighetene skal få adgang til opplysninger bl.a. om hemmelige telefonnummer, telefaksnummer og personsøknnummer. En viser til at skatteetatens kontrollerfaringer avdekker at hemmelig nummer i en del tilfeller brukes til å formidle skatte- og avgiftspliktig aktivitet. Skattedirektoratet påpeker også at dette foregår i et visst omfang. Denne typen annonsering har til nå fortrinnsvis skjedd i aviser, men det er grunn til å anta at slik annonsering også foretas gjennom andre medier, f.eks. via Internett.

Jeg vil også nevne at Tollvesenet har tilgang til flere registre til bruk i grensekontrollen. For å søke i registrene er en avhengig av å kjenne identiteten til den en ønsker opplysninger om. En tilgang til opplysninger om hvem som er innehaver av det hemmelige telefonnummeret, medfører bl.a. at Tollvesenet kan få oversikt over aktuelle kjøretøy, fartøy eller andre transportmidler vedkommende disponerer.

Flertallet vil bemerke at økonomisk kriminalitet, og særlig skatte- og avgiftsunndragelser, kjennetegnes ved at handlingene krenker viktige samfunnsinteresser, mens enkeltpersoner sjelden opplever at de lider et tap. Dette gjør det vanskelig å avdekke slike forbrytelser. Det kjennetegner også denne formen for kriminalitet at tvilstemaet ofte er hvorvidt det har skjedd en straffbar handling eller ikke.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til Regjeringens forslag om skatte-, avgifts- og tollmyndighetenes adgang til opplysninger om hemmelig telefonnummer m.v., jf. ligningsloven ny § 6-13 a, merverdiavgiftsloven ny § 48 a og tolloven ny § 16 B.

Kenneth Svendsen (Frp): Ot. prp. nr. 21 for 1991-92 dreier seg om flere adskilte skattemessige forhold, og jeg vil ta for meg de viktigste av dem i den rekkefølge som følger av proposisjonen.

Innefor rederiskatteregimet foreslår Regjeringen at låneforbudet utvides til også å gjelde for garanti- og sikkerhetsstillelse med virkning fra 1. januar 2002.

Fremskrittspartiet minner om at det i aksjeloven § 8-7 er inntatt begrensninger i adgangen til å yte lån til aksjeeiere og nærstående parter. Videre skaper ikke lånetransaksjoner særskilte kontrollproblemer for ligningsmyndighetene, og Fremskrittspartiet kan dermed ikke se at det er behov for en regel om forbud mot denne type transaksjoner. Den foreliggende regelen om forbud mot å yte lån i skatteloven § 8-12 er således dårlig begrunnet og bør oppheves.

På samme måte som for lån er garantier og sikkerhetsstillelser kapitaltransaksjoner med enkelt observerbare priser i markedet. Disse transaksjonene er således blant de typer mellomværende som skaper færrest kontrollproblemer for skattemyndighetene. I tillegg kommer den særskilte reguleringen i aksjelovgivningen, på samme måte som for lån.

Fremskrittspartiet foreslår derfor at skatteloven § 8-12 oppheves.

Fremskrittspartiet er også opptatt av at den manglende adgangen til å yte konsernbidrag etter de alminnelige regler som gjelder for andre selskaper, er begrunnet i at skatteplikten for finansinntekter i rederibeskattede selskaper er begrenset. Det er imidlertid innført full skatteplikt fra og med inntektsåret 2000 på netto finansinntekter. Begrunnelsen for unntaket fra de alminnelige reglene om konsernbidrag er dermed bortfalt. Den naturlige konsekvensen av dette er at den alminnelige adgangen til å yte konsernbidrag med inntektsutjevning virkning også innføres for rederibeskattede selskaper.

Fremskrittspartiet fremmer derfor forslag om dette.

Fremskrittspartiet er også opptatt av at tonnasjeskatten er en del av inntektsskattesystemet, og mener at den således også må behandles som inntektsskatt. Dette betyr at tonnasjeskatten bør inngå på konto for beskattet kapital i selskapet, jf. skatteloven § 8-15 tredje ledd.

Når tonnasjeskatten ikke hensyntas på konto for beskattet kapital, innebærer dette en dobbeltbeskatning ved at selskapet ikke får godtgjort betalt tonnasjeskatt ved utdeling av utbytte og ved uttreden av rederiskatteordningen. I Nederland, Tyskland og England defineres tonnasjeskatten fullt ut som en ordinær inntektsskatt. Vi fremmer derfor forslag om at beregnet tonnasjeskatt inngår på konto for beskattet inntekt.

Når det gjelder Regjeringens forslag om adgang til utveksling av opplysninger mellom skattemyndighetene og

Arbeidstilsynet, mener Fremskrittspartiet at det generelt og prinsipielt er viktig at det ikke oppstilles for mange unntak fra de generelle regler om taushetsplikt, fordi dette fort bryter med hensynet til personvern. Regjeringens forslag kan – uten at det er ment å være det – være en trussel mot rettssikkerheten til skattytere som gjennom skrivefeil, misforståelser eller feiltolkning gir uriktige opplysninger.

Fremskrittspartiet ser at økt utveksling av opplysninger til kontrollformål mellom de to etatene vil kunne føre til mer effektiv utnyttelse av kontrollressursene. Dette er imidlertid i seg selv et argument som helt og holdent butrer mot hensynet til å verne skattytere mot at opplysninger de gir til ligningsmyndighetene, blir gitt videre til uvedkommende. Det er urovekkende at dette forhold ikke er særlig problematisert i proposisjonen, og at proposisjonen ikke oppstiller beskrankninger av betydning når det gjelder den foreslåtte adgang til informasjonsutveksling.

Fremskrittspartiet viser for øvrig til Innst. O. nr. 46 for 1991-92 og vil stemme imot forslaget til endring av ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav b.

Når det gjelder Regjeringens forslag om at adgangen til å ha hemmelig telefonnummer i praksis oppheves, viser jeg gjerne til at det følger av Den europeiske menneskerettighetskonvensjon artikkel 8 første ledd om at enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse. Retten til fri kommunikasjon gir en sentral garanti for den enkeltes integritet. Retten til å ha hemmelig telefonnummer mv. er en del av den beskyttelsen personer har av sin integritet.

Innsnevring av menneskerettighetene må ha hjemmel i lov, og loven må i så fall være

«nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter».

Fremskrittspartiet finner det på ingen måte godtgjort at kontrollmyndighetenes adgang til opplysninger om hemmelig telefonnummer mv. er nødvendig av hensyn til å sikre landets økonomiske velferd og forebygging av kriminalitet.

Fremskrittspartiet vil fremheve at Telenor, NHO og Datatilsynet har uttrykt prinsipiell skepsis til lovforslagene.

Fremskrittspartiet mener det bør utvises svært stor varsomhet i forhold til spørsmål om å uthule Den europeiske menneskerettighetskonvensjons gyldighet i Norge og vil derfor stemme imot forslagene til endringer i tollloven ny § 6-13 a og merverdiavgiftsloven ny § 48 a.

Jeg tar hermed opp de forslag Fremskrittspartiet har fremmet, og de forslag der vi er medforslagsstillere.

Presidenten: Representanten Kenneth Svendsen har teke opp dei forslaga han refererte til.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Saksordføraren har på ein god måte gjort greie for innhald og standpunkt i den-

ne saka. Eg skal difor avgrensa meg til å kommentera eitt punkt.

Finansdepartementet har tolka skattelova § 8-18 fjerde ledd bokstav a slik at konsernbidrag mellom selskap innanfor rederiskatteordninga ikkje skal ha inntektsutjamnande verknad.

I samband med finanskomiteen si handsaming av Ot. prp. nr. 21 har spørsmålet dukka opp om dei endringane i rederiskattereglane som er innførte med verknad frå og med inneverande inntektsår, bør føra til ei endring av den ovannemde praksisen.

I brev av 10. februar i år til Høgre si stortingsgruppe skriv finansministeren m.a. at det på bakgrunn av dei vedtekte endringane i rederiskattereglane kan vera materielle grunnar for å vurdera eit avgrensa høve til å yta konsernbidrag med inntektsutjamnande verknad mellom selskap innanfor rederiskatteordninga. Finansministeren skriv vidare at han vil koma attende til dette i samband med skatteopplegget for 2001.

I og med at dei endringane som har ført til ein slik konklusjon, gjeld frå og med inntektsåret 2000, er det rimeleg at det i den varsla vurderinga vert sett på om òg eit eventuelt høve til å yta konsernbidrag med inntektsutjamnande verknad mellom selskap innanfor rederiskatteordninga bør gjelda frå same tidspunkt.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 348)

Etter at det var ringt til votering i fem minutt, sa **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1 og 2.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

l o v
om behandling av personopplysninger
(personopplysningsloven)

Kapittel I Lovens formål og virkeområde

§ 1 Lovens formål

Formålet med denne loven er å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger.

Loven skal bidra til at personopplysninger blir behandlet i samsvar med grunnleggende personvernensyn, herunder behovet for personlig integritet, privatlivets fred og tilstrekkelig kvalitet på personopplysninger.

§ 2 Definisjoner

I denne loven forstås med:

- 1) personopplysning: opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson,
- 2) behandling av personopplysninger: enhver bruk av personopplysninger, som f.eks. innsamling, registrering, sammenstilling, lagring og utlevering eller en kombinasjon av slike bruksmåter,

- 3) personregister: registre, fortegnelser m.v. der personopplysninger er lagret systematisk slik at opplysninger om den enkelte kan finnes igjen,
- 4) behandlingsansvarlig: den som bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke hjelpemidler som skal brukes,
- 5) databehandler: den som behandler personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige,
- 6) registrert: den som en personopplysning kan knyttes til,
- 7) samtykke: en frivillig, uttrykkelig og informert erklæring fra den registrerte om at han eller hun godtar behandling av opplysninger om seg selv,
- 8) sensitive personopplysninger: opplysninger om
  - a) rasemessig eller etnisk bakgrunn, eller politisk, filosofisk eller religiøs oppfatning,
  - b) at en person har vært mistenkt, siktet, tiltalt eller dømt for en straffbar handling,
  - c) helseforhold,
  - d) seksuelle forhold,
  - e) medlemskap i fagforeninger.

§ 3 Saklig virkeområde

Loven gjelder for

- a) behandling av personopplysninger som helt eller delvis skjer med elektroniske hjelpemidler, og
- b) annen behandling av personopplysninger når disse inngår eller skal inngå i et personregister.

Loven gjelder ikke behandling av personopplysninger som den enkelte foretar for rent personlige eller andre private formål.

Kongen kan gi forskrift om at loven eller deler av den ikke skal gjelde for bestemte institusjoner og sakområder.

Kongen kan gi forskrift om behandling av personopplysninger i særskilte virksomheter eller bransjer. For behandling av personopplysninger som ledd i kredittopplysningsvirksomhet kan det i forskrift gis bestemmelser bl.a. om hvilke typer opplysninger som kan behandles, hvilke kilder personopplysninger kan hentes fra, hvem kredittopplysninger kan utleveres til og hvordan utleveringen kan skje, sletting av kredittanmerkninger og taushetsplikt for de ansatte i kredittopplysningsbyrået. Det kan også gis regler om at loven eller enkelte bestemmelser gitt i eller i medhold av den skal gjelde for behandling av kredittopplysninger om andre enn enkeltpersoner.

§ 4 Geografisk virkeområde

Loven gjelder for behandlingsansvarlige som er etablert i Norge. Kongen kan i forskrift bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen, og fastsette særlige regler om behandling av personopplysninger for disse områdene.

Loven gjelder også for behandlingsansvarlige som er etablert i stater utenfor EØS-området dersom den behandlingsansvarlige benytter hjelpemidler i Norge. Dette gjelder likevel ikke dersom hjelpemidlene bare brukes til å overføre personopplysninger via Norge.

Behandlingsansvarlige som nevnt i annet ledd skal ha en representant som er etablert i Norge. Bestemmelsene

som gjelder for den behandlingsansvarlige gjelder også for representanten.

§ 5 Forholdet til andre lover

Bestemmelsene i loven gjelder for behandling av personopplysninger om ikke annet følger av en særskilt lov som regulerer behandlingsmåten.

§ 6 Forholdet til lovbestemt innsynsrett etter andre lover

Loven her begrenser ikke innsynsrett etter offentlighetsloven, forvaltningsloven eller annen lovbestemt rett til innsyn i personopplysninger.

Dersom annen lovbestemt rett til innsyn gir tilgang til flere opplysninger enn loven her, skal den behandlingsansvarlige av eget tiltak veilede om retten til å be om slikt innsyn.

§ 7 Forholdet til ytringsfriheten

For behandling av personopplysninger utelukkende for kunstneriske, litterære eller journalistiske, herunder opinionsdannende, formål gjelder bare bestemmelsene i §§ 13-15, 26, 36-41, jf. kapittel VIII.

Kapittel II Alminnelige regler for behandling av personopplysninger

§ 8 Vilkår for å behandle personopplysninger

Personopplysninger (jf. § 2 nr. 1) kan bare behandles dersom den registrerte har samtykket, eller det er fastsatt i lov at det er adgang til slik behandling, eller behandlingen er nødvendig for

- a) å oppfylle en avtale med den registrerte, eller for å utføre gjøremål etter den registrertes ønske før en slik avtale inngås,
- b) at den behandlingsansvarlige skal kunne oppfylle en rettslig forpliktelse,
- c) å vareta den registrertes vitale interesser,
- d) å utføre en oppgave av allmenn interesse,
- e) å utøve offentlig myndighet, eller
- f) at den behandlingsansvarlige eller tredjepersoner som opplysningene utleveres til kan vareta en berettiget interesse, og hensynet til den registrertes personvern ikke overstiger denne interessen.

§ 9 Behandling av sensitive personopplysninger

Sensitive personopplysninger (jf. § 2 nr. 8) kan bare behandles dersom behandlingen oppfyller et av vilkårene i § 8 og

- a) den registrerte samtykker i behandlingen,
- b) det er fastsatt i lov at det er adgang til slik behandling,
- c) behandlingen er nødvendig for å beskytte en persons vitale interesser, og den registrerte ikke er i stand til å samtykke,
- d) det utelukkende behandles opplysninger som den registrerte selv frivillig har gjort alminnelig kjent,
- e) behandlingen er nødvendig for å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare et rettskrav,
- f) behandlingen er nødvendig for at den behandlingsansvarlige kan gjennomføre sine arbeidsrettslige plikter eller rettigheter,

- g) behandlingen er nødvendig for forebyggende sykdomsbehandling, medisinsk diagnose, sykepleie eller pasientbehandling eller for forvaltning av helsetjenester, og opplysningene behandles av helsepersonell med taushetsplikt, eller
- h) behandlingen er nødvendig for historiske, statistiske eller vitenskapelige formål, og samfunnets interesse i at behandlingen finner sted klart overstiger ulempene den kan medføre for den enkelte.

Ideelle sammenslutninger og stiftelser kan behandle sensitive personopplysninger innenfor rammen av sin virksomhet selv om behandlingen ikke oppfyller et av vilkårene i første ledd bokstav a – h. Behandlingen kan bare omfatte opplysninger om medlemmer eller personer som på grunn av sammenslutningens eller stiftelsens formål frivillig er i regelmessig kontakt med den, og bare opplysninger som innsamles gjennom denne kontakten. Personopplysningene kan ikke utleveres uten at den registrerte samtykker.

Datatilsynet kan bestemme at sensitive personopplysninger kan behandles også i andre tilfeller dersom viktige samfunnsinteresser tilsier det og det settes i verk tiltak for å sikre den registrertes interesser.

§ 10 Register over straffedommer

Et fullstendig register over straffedommer kan bare føres under kontroll av en offentlig myndighet.

§ 11 Grunnkrav til behandling av personopplysninger

Den behandlingsansvarlige skal sørge for at personopplysningene som behandles

- bare behandles når dette er tillatt etter §§ 8 og 9,
- bare nyttes til uttrykkelig angitte formål som er saklig begrunnet i den behandlingsansvarliges virksomhet,
- ikke brukes senere til formål som er uforenlig med det opprinnelige formålet med innsamlingen, uten at den registrerte samtykker,
- er tilstrekkelige og relevante for formålet med behandlingen, og
- er korrekte og oppdatert, og ikke lagres lenger enn det som nødvendig ut fra formålet med behandlingen, jf. §§ 27 og 28.

Senere behandling av personopplysningene for historiske, statistiske eller vitenskapelige formål anses ikke uforenlig med de opprinnelige formålene med innsamlingen av opplysningene, jf. første ledd bokstav c, dersom samfunnets interesse i at behandlingen finner sted, klart overstiger ulempene den kan medføre for den enkelte.

§ 12 Bruk av fødselsnummer m.v.

Fødselsnummer og andre entydige identifikasjonsmidler kan bare nyttes i behandlingen når det er saklig behov for sikker identifisering og metoden er nødvendig for å oppnå slik identifisering.

Datatilsynet kan pålegge en behandlingsansvarlig å bruke identifikasjonsmidler som nevnt i første ledd for å sikre at personopplysningene har tilstrekkelig kvalitet.

Kongen kan gi forskrift med nærmere regler om bruk av fødselsnummer og andre entydige identifikasjonsmidler.

§ 13 Informasjonssikkerhet

Den behandlingsansvarlige og databehandleren skal gjennom planlagte og systematiske tiltak sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet ved behandling av personopplysninger.

For å oppnå tilfredsstillende informasjonssikkerhet skal den behandlingsansvarlige og databehandleren dokumentere informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for medarbeiderne hos den behandlingsansvarlige og hos databehandleren. Dokumentasjonen skal også være tilgjengelig for Datatilsynet og Personvernemnda.

En behandlingsansvarlig som lar andre få tilgang til personopplysninger, f.eks. en databehandler eller andre som utfører oppdrag i tilknytning til informasjonssystemet, skal påse at disse oppfyller kravene i første og annet ledd.

Kongen kan gi forskrift om informasjonssikkerhet ved behandling av personopplysninger, herunder nærmere regler om organisatoriske og tekniske sikkerhetstiltak.

§ 14 Internkontroll

Den behandlingsansvarlige skal etablere og holde vedlike planlagte og systematiske tiltak som er nødvendige for å oppfylle kravene i eller i medhold av denne loven, herunder sikre personopplysningenes kvalitet.

Den behandlingsansvarlige skal dokumentere tiltakene. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for medarbeiderne hos den behandlingsansvarlige og hos databehandleren. Dokumentasjonen skal også være tilgjengelig for Datatilsynet og Personvernemnda.

Kongen kan gi forskrift med nærmere regler om internkontroll.

§ 15 Databehandlerens rådighet over personopplysninger

En databehandler kan ikke behandle personopplysninger på annen måte enn det som er skriftlig avtalt med den behandlingsansvarlige. Opplysningene kan heller ikke uten slik avtale overlates til noen andre for lagring eller bearbeidelse.

I avtalen med den behandlingsansvarlige skal det også gå frem at databehandleren plikter å gjennomføre slike sikringstiltak som følger av § 13.

§ 16 Frist for å svare på henvendelser om informasjon m.v.

Den behandlingsansvarlige skal svare på henvendelser om innsyn eller andre rettigheter etter §§ 18, 22, 25, 26, 27 og 28 uten ugrunnet opphold og senest innen 30 dager fra den dagen henvendelsen kom inn.

Dersom særlige forhold gjør det umulig å svare på henvendelsen innen 30 dager, kan gjennomføringen utsettes inntil det er mulig å gi svar. Den behandlingsansvarlige skal i så fall gi et foreløpig svar med opplysninger om grunnen til forsinkelsen og sannsynlig tidspunkt for når svar kan gis.

§ 17 *Betaling*

Den behandlingsansvarlige kan ikke kreve vederlag for å gi informasjon etter kapittel III eller for å etterkomme krav fra den registrerte etter kapittel IV.

Kapittel III Informasjon om behandling av personopplysninger

§ 18 *Retten til innsyn*

Enhver som ber om det, skal få vite hva slags behandling av personopplysninger en behandlingsansvarlig foretar, og kan kreve å få følgende informasjon om en bestemt type behandling:

- navn og adresse på den behandlingsansvarlige og dennes eventuelle representant,
- hvem som har det daglige ansvaret for å oppfylle den behandlingsansvarliges plikter,
- formålet med behandlingen,
- beskrivelser av hvilke typer personopplysninger som behandles,
- hvor opplysningene er hentet fra, og
- om personopplysningene vil bli utlevert, og eventuelt hvem som er mottaker.

Dersom den som ber om innsyn er registrert, skal den behandlingsansvarlige opplyse om

- hvilke opplysninger om den registrerte som behandles, og
- sikkerhetstiltakene ved behandlingen så langt innsyn ikke svekker sikkerheten.

Den registrerte kan kreve at den behandlingsansvarlige utdyper informasjonen i første ledd bokstav a – f i den grad dette er nødvendig for at den registrerte skal kunne vareta egne interesser.

Retten til informasjon etter annet og tredje ledd gjelder ikke dersom personopplysningene behandles utelukkende for historiske, statistiske eller vitenskapelige formål og behandlingen ikke får noen direkte betydning for den registrerte.

§ 19 *Informasjonsplikt når det samles inn opplysninger fra den registrerte*

Når det samles inn personopplysninger fra den registrerte selv, skal den behandlingsansvarlige av eget tiltak først informere den registrerte om

- navn og adresse på den behandlingsansvarlige og dennes eventuelle representant,
- formålet med behandlingen,
- opplysningene vil bli utlevert, og eventuelt hvem som er mottaker,
- det er frivillig å gi fra seg opplysningene, og
- annet som gjør den registrerte i stand til å bruke sine rettigheter etter loven her på best mulig måte, som f.eks. informasjon om retten til å kreve innsyn, jf. § 18, og retten til å kreve retting, jf. §§ 27 og 28.

Varsling er ikke påkrevd dersom det er på det rene at den registrerte allerede kjenner til informasjonen i første ledd.

§ 20 *Informasjonsplikt når det samles inn opplysninger fra andre enn den registrerte*

En behandlingsansvarlig som samler inn personopplysninger fra andre enn den registrerte selv, skal av

eget tiltak informere den registrerte om hvilke opplysninger som samles inn og gi informasjon som nevnt i § 19 første ledd så snart opplysningene er innhentet. Dersom formålet med innsamling av opplysningene er å gi dem videre til andre, kan den behandlingsansvarlige vente med å varsle den registrerte til utleveringen skjer.

Den registrerte har ikke krav på varsel etter første ledd dersom

- innsamlingen eller formidlingen av opplysningene er uttrykkelig fastsatt i lov,
- varsling er umulig eller uforholdsmessig vanskelig, eller
- det er på det rene at den registrerte allerede kjenner til informasjonen varslet skal inneholde.

Når varsling unnlates med hjemmel i bokstav b, skal informasjonen likevel gis senest når det gjøres en henvendelse til den registrerte på grunnlag av opplysningene.

§ 21 *Informasjonsplikt ved bruk av personprofiler*

Når noen henvender seg til eller treffer avgjørelser som retter seg mot den registrerte på grunnlag av personprofiler som er ment å beskrive atferd, preferanser, evner eller behov, f.eks. som ledd i markedsføringsvirksomhet, skal den behandlingsansvarlige informere den registrerte om

- hvem som er behandlingsansvarlig,
- hvilke opplysningstyper som er anvendt, og
- hvor opplysningene er hentet fra.

§ 22 *Retten til informasjon om automatiserte avgjørelser*

Hvis en avgjørelse har rettslig eller annen vesentlig betydning for den registrerte og fullt ut er basert på automatisk behandling av personopplysninger, kan den registrerte som avgjørelsen retter seg mot, kreve at den behandlingsansvarlige gjør rede for regelinnholdet i datamaskinprogrammene som ligger til grunn for avgjørelsen.

§ 23 *Unntak fra retten til informasjon*

Retten til innsyn etter §§ 18 og 22 og plikten til å gi informasjon etter §§ 19, 20 og 21 omfatter ikke opplysninger som

- om de ble kjent, ville kunne skade rikets sikkerhet, landets forsvar eller forholdet til fremmede makter eller internasjonale organisasjoner,
- det er påkrevd å hemmeligholde av hensyn til forebygging, etterforskning, avsløring og rettslig forfølgning av straffbare handlinger,
- det må anses utilrådelig at den registrerte får kjennskap til, av hensyn til vedkommendes helse eller forholdet til personer som står vedkommende nær,
- det i medhold av lov gjelder taushetsplikt for,
- utelukkende finnes i tekst som er utarbeidet for den interne saksforberedelse og som heller ikke er utlevert til andre,
- det vil være i strid med åpenbare og grunnleggende private eller offentlige interesser å informere om, herunder hensynet til den registrerte selv.

Opplysninger etter første ledd bokstav c kan på anmodning likevel gjøres kjent for en representant for den registrerte når ikke særlige grunner taler mot det.

Den som nekter å gi innsyn i medhold av første ledd må begrunne dette skriftlig med presis henvisning til unntakshjemmelen.

Kongen kan gi forskrift om andre unntak fra innsynsretten og informasjonsplikten og om vilkår for bruk av innsynsretten.

§ 24 Hvordan informasjonen skal gis

Informasjonen kan kreves skriftlig hos den behandlingsansvarlige eller hos dennes databehandler som nevnt i § 15. Før det gis innsyn i opplysninger om en registrert, kan den behandlingsansvarlige kreve at den registrerte leverer en skriftlig og undertegnet begjæring.

Kapittel IV Andre rettigheter for den registrerte

§ 25 Rett til å kreve manuell behandling

Den som en fullt automatisert avgjørelse som nevnt i § 22 retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder, kan kreve at avgjørelsen overprøves av en fysisk person.

Retten etter første ledd gjelder ikke dersom den registrertes personverninteresser varetas på tilstrekkelig måte og avgjørelsen er hjemlet i lov eller knytter seg til oppfyllelse av kontrakt.

§ 26 Rett til å reservere seg mot direkte markedsføring

Kongen kan gi forskrift om et sentralt reservasjonsregister med nærmere regler for registeret.

Den registrerte kan kreve sitt navn sperret mot bruk til direkte markedsføring uavhengig av medium. Sperring kan kreves både i det sentrale reservasjonsregisteret og i markedsførers adresseregister.

Behandlingsansvarlige som markedsfører direkte, skal oppdatere sitt adresseregister i henhold til det sentrale reservasjonsregisteret før første gangs utsendelse og minst fire ganger hvert år.

Den som mottar direkte reklame, skal få opplyst hvem som har gitt personopplysningene som ligger til grunn for henvendelsen.

Retten til å kreve sperring i det sentrale reservasjonsregisteret gjelder ikke for markedsføring av egne produkter fra behandlingsansvarlige som den registrerte har et løpende kundeforhold til.

§ 27 Retting av mangelfulle personopplysninger

Dersom det er behandlet personopplysninger som er uriktige, ufullstendige eller som det ikke er adgang til å behandle, skal den behandlingsansvarlige av eget tiltak eller på begjæring av den registrerte rette de mangelfulle opplysningene. Den behandlingsansvarlige skal om mulig sørge for at feilen ikke får betydning for den registrerte, f.eks. ved å varsle mottakere av utleverte opplysninger.

Retting av uriktige eller ufullstendige personopplysninger som kan ha betydning som dokumentasjon, skal skje ved at opplysningene tydelig markeres og suppleres med korrekte opplysninger.

Dersom tungtveiende personvern hensyn tilsier det, kan Datatilsynet uten hinder av annet ledd bestemme at retting skal skje ved at de mangelfulle personopplysningene

slettes eller sperres. Hvis opplysningene ikke kan kasseres i medhold av arkivloven, skal Riksarkivaren høres før det treffes vedtak om sletting. Vedtaket går foran reglene i arkivloven 4. desember 1992 nr. 126 §§ 9 og 18.

Sletting bør suppleres med registrering av korrekte og fullstendige opplysninger. Dersom dette ikke er mulig, og dokumentet som inneholdt de slettede opplysningene av den grunn gir et åpenbart misvisende bilde, skal hele dokumentet slettes.

Kongen kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om hvordan retting skal gjennomføres.

§ 28 Forbud mot å lagre unødvendige personopplysninger

Den behandlingsansvarlige skal ikke lagre personopplysninger lenger enn det som er nødvendig for å gjennomføre formålet med behandlingen. Hvis ikke personopplysningene deretter skal oppbevares i henhold til arkivloven eller annen lovgivning, skal de slettes.

Den behandlingsansvarlige kan uten hinder av første ledd lagre personopplysninger for historiske, statistiske eller vitenskapelige formål, dersom samfunnets interesse i at opplysningene lagres klart overstiger de ulempene den kan medføre for den enkelte. Den behandlingsansvarlige skal i så fall sørge for at opplysningene ikke oppbevares på måter som gjør det mulig å identifisere den registrerte lenger enn nødvendig.

Den registrerte kan kreve at opplysninger som er sterkt belastende for ham eller henne skal sperres eller slettes dersom dette

- a) ikke strider mot annen lov, og
- b) er forsvarlig ut fra en samlet vurdering av bl.a. andres behov for dokumentasjon, hensynet til den registrerte, kulturhistoriske hensyn og de ressurser gjennomføringen av kravet forutsetter.

Datatilsynet kan – etter at Riksarkivaren er hørt – treffe vedtak om at retten til sletting etter tredje ledd går foran reglene i arkivloven 4. desember 1992 nr. 126 §§ 9 og 18.

Hvis dokumentet som inneholdt de slettede opplysningene gir et åpenbart misvisende bilde etter slettingen, skal hele dokumentet slettes.

Kapittel V Overføring av personopplysninger til utlandet

§ 29 Grunnleggende vilkår

Personopplysninger kan bare overføres til stater som sikrer en forsvarlig behandling av opplysningene. Stater som har gjennomført direktiv 95/46/EF om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger, oppfyller kravet til forsvarlig behandling.

I vurderingen av om behandlingen sikres på forsvarlig måte, skal det bl.a. legges vekt på opplysningenes art, den planlagte behandlingens formål og varighet samt de rettsregler, regler for god forretningsskikk og sikkerhetstiltak som gjelder i vedkommende stat. Det skal også legges vekt på om staten har tiltrådt Europarådets konvensjon 28. januar 1981 nr. 108 om personvern i forbindelse med elektronisk behandling av personopplysninger.

§ 30 Unntak

Personopplysninger kan også overføres til stater som ikke sikrer en forsvarlig behandling av opplysningene dersom

- a) den registrerte har samtykket i overføringen,
- b) det foreligger plikt til å overføre opplysningene etter folkerettslig avtale eller som følge av medlemskap i internasjonal organisasjon,
- c) overføringen er nødvendig for å oppfylle en avtale med den registrerte, eller for å utføre gjøremål etter den registrertes ønske før en slik avtale inngås,
- d) overføringen er nødvendig for å inngå eller oppfylle en avtale med en tredjeperson i den registrertes interesse,
- e) overføringen er nødvendig for å vareta den registrertes vitale interesser,
- f) overføringen er nødvendig for å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare et rettskrav,
- g) overføringen er nødvendig eller følger av lov for å beskytte en viktig samfunnsinteresse, eller
- h) det er fastsatt i lov at det er adgang til å kreve opplysninger fra et offentlig register.

Datatilsynet kan tillate overføring selv om vilkårene i første ledd ikke er oppfylt dersom den behandlingsansvarlige gir tilstrekkelige garantier for vern av den registrertes rettigheter. Datatilsynet kan sette vilkår for overføringen.

Kongen kan gi forskrift om overføring av personopplysninger til utlandet, herunder om å stanse eller begrense overføring til bestemte stater som ikke tilfredsstiller kravene i § 29.

Kapittel VI Melde- og konsesjonsplikt

§ 31 Meldeplikt

Den behandlingsansvarlige skal gi melding til Datatilsynet før

- a) behandling av personopplysninger med elektroniske hjelpemidler,
- b) opprettelse av manuelt personregister som inneholder sensitive personopplysninger.

Meldingen skal gis senest 30 dager før behandlingen tar til. Datatilsynet skal gi den behandlingsansvarlige kvittering for at melding er mottatt.

Ny melding må gis før behandling som går ut over den rammen for behandling som er angitt i medhold av § 32. Selv om det ikke har skjedd endringer, skal det gis ny melding tre år etter at forrige melding ble gitt.

Kongen kan gi forskrift om at visse behandlingsmåter eller behandlingsansvarlige er unntatt fra meldeplikt, underlagt forenklet meldeplikt eller underlagt konsesjonsplikt. For behandlinger som unntas fra meldeplikt kan det gis forskrift for å begrense ulemper som behandlingen ellers kan medføre for den registrerte.

§ 32 Meldingens innhold

Meldingen skal opplyse om

- a) navn og adresse på den behandlingsansvarlige og på dennes eventuelle representant og databehandler,
- b) når behandlingen starter,

- c) hvem som har det daglige ansvaret for å oppfylle den behandlingsansvarliges plikter,
- d) formålet med behandlingen,
- e) oversikt over hvilke typer personopplysninger som skal behandles,
- f) hvor personopplysningene hentes fra,
- g) det rettslige grunnlaget for innsamlingen av opplysningene,
- h) hvem personopplysningene vil bli utlevert til, herunder eventuelle mottakere i andre stater, og
- i) hvilke sikkerhetstiltak som er knyttet til behandlingen.

Kongen kan gi forskrift om hvilke opplysninger meldingene skal inneholde og om gjennomføringen av meldeplikten.

§ 33 Konsesjonsplikt

Det kreves konsesjon fra Datatilsynet for å behandle sensitive personopplysninger. Dette gjelder likevel ikke for behandling av sensitive personopplysninger som er avgitt uopfordret.

Datatilsynet kan bestemme at også behandling av annet enn sensitive personopplysninger krever konsesjon, dersom behandlingen ellers åpenbart vil krenke tungtveiende personverninteresser. I vurderingen av om konsesjon er nødvendig, skal Datatilsynet bl.a. ta hensyn til personopplysningenes art, mengde og formålet med behandlingen.

Den behandlingsansvarlige kan kreve at Datatilsynet avgjør om en behandling vil kreve konsesjon.

Konsesjonsplikt etter første og annet ledd gjelder ikke for behandling av personopplysninger i organ for stat eller kommune når behandlingen har hjemmel i egen lov.

Kongen kan gi forskrift om at visse behandlingsmåter ikke trenger konsesjon etter første ledd. For behandlingsmåter som unntas fra konsesjon kan det gis forskrift for å begrense ulemper som behandlingen ellers kan medføre for den registrerte.

§ 34 Avgjørelsen av om konsesjon skal gis

Ved avgjørelsen av om konsesjon skal gis, skal det klarlegges om behandlingen av personopplysninger kan volde ulemper for den enkelte som ikke avhjelpest gjennom bestemmelsene i kapitlene II-V og vilkår etter § 35. I så fall må det vurderes om ulempene blir oppveid av hensyn som taler for behandlingen.

§ 35 Vilkår i konsesjon

I konsesjonen skal det vurderes å sette vilkår for behandlingen når slike vilkår er nødvendige for å begrense ulempene behandlingen ellers ville medføre for den registrerte.

Kapittel VII Fjernsynsovervåking

§ 36 Definisjon

Med fjernsynsovervåking menes vedvarende eller regelmessig gjentatt personovervåking ved hjelp av fjernbetjent eller automatisk virkende fjernsynskamera fotografiapparat eller lignende apparat.

§ 37 Virkeområde

Reglene i §§ 38–41 gjelder for all fjernsynsovervåking. Det samme gjelder §§ 8, 9, 11, 31 og 32. Fjernsynsovervåking som har som formål å avdekke opplysninger som nevnt i § 2 nr. 8 bokstav b, er likevel tillatt, selv om vilkårene i § 9 første ledd ikke er oppfylt.

Når billedopptak fra fjernsynsovervåking lagres på en måte som gjør det mulig å finne igjen opplysninger om en bestemt person, jf. § 3 første ledd, gjelder også lovens øvrige bestemmelser. Konesjonsplikten etter § 33 gjelder likevel ikke for slik fjernsynsovervåking som har som formål å avdekke opplysninger som nevnt i § 2 nr. 8 bokstav b.

§ 38 Grunnkrav til overvåking

Fjernsynsovervåking av sted hvor en begrenset krets av personer ferdes jevnlig, er bare tillatt dersom det ut fra virksomheten er et særskilt behov for overvåkingen.

§ 39 Utlevering av billedopptak gjort ved fjernsynsovervåking

Personopplysninger som er innsamlet ved billedopptak gjort ved fjernsynsovervåking, kan bare utleveres til andre enn den behandlingsansvarlige dersom den som er avbildet samtykker eller utleveringsadgangen følger av lov. Billedopptak kan likevel utleveres til politiet ved etterforskning av straffbare handlinger eller ulykker hvis ikke lovbestemt taushetsplikt er til hinder.

§ 40 Varsel om at overvåking finner sted

Ved fjernsynsovervåking på offentlig sted eller sted hvor en begrenset krets av personer ferdes jevnlig, skal det ved skilting eller på annen måte gjøres tydelig oppmerksom på at stedet blir overvåket og hvem som er behandlingsansvarlig.

§ 41 Forskrifter

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om fjernsynsovervåking og billedopptak i forbindelse med slik overvåking, herunder om sikring, bruk og sletting av billedopptak gjort ved fjernsynsovervåking og om innsynsrett for den som er overvåket i de deler av billedopptakene hvor han eller hun er avbildet. Det kan også gis forskrift om at billedopptak kan utleveres utover det som følger av § 39.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

Kapittel VIII Tilsyn og sanksjoner

§ 42 Datatilsynets organisering og oppgaver

Datatilsynet er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet. Kongen og departementet kan ikke gi instruks om eller omgjøre Datatilsynets utøving av myndighet i enkelttilfeller etter loven.

Datatilsynet ledes av en direktør som utnevnes av Kongen. Kongen kan bestemme at direktøren ansettes på åremål.

Datatilsynet skal

- 1) føre en systematisk og offentlig fortegnelse over alle behandlinger som er innmeldt etter § 31 eller gitt konsesjon etter § 33, med opplysninger som nevnt i § 18 første ledd jf. § 23,
- 2) behandle søknader om konsesjoner, motta meldinger og vurdere om det skal gis pålegg der loven gir hjemmel for dette,
- 3) kontrollere at lover og forskrifter som gjelder for behandling av personopplysninger blir fulgt, og at feil eller mangler blir rettet,
- 4) holde seg orientert om og informere om den generelle nasjonale og internasjonale utviklingen i behandlingen av personopplysninger og om de problemer som knytter seg til slik behandling,
- 5) identifisere farer for personvernet, og gi råd om hvordan de kan unngås eller begrenses,
- 6) gi råd og veiledning i spørsmål om personvern og sikring av personopplysninger til dem som planlegger å behandle personopplysninger eller utvikle systemer for slik behandling, herunder bistå i utarbeidelsen av bransjevise atferdsnormer,
- 7) etter henvendelse eller av eget tiltak gi uttalelse i spørsmål om behandling av personopplysninger, og
- 8) gi Kongen årsmelding om sin virksomhet.

Avgjørelser som Datatilsynet fatter i medhold av §§ 9, 12, 27, 28, 30, 33, 34, 35, 44, 46 og 47 kan påklages til Personvernemnda. Avgjørelser som fattes i medhold av §§ 27 eller 28 kan påklages videre til Kongen dersom avgjørelsen gjelder personopplysninger som behandles for historiske formål.

Presidenten: Kristeleg Folkeparti, Høgre og Senterpartiet har varsla at dei går mot fjerde ledd andre punktum.

V o t e r i n g :

1. Tilrådinga frå komiteen til første, andre og tredje ledd og fjerde ledd første punktum vart samrøystes vedteken.
2. Tilrådinga frå komiteen til fjerde ledd andre punktum vart vedteken med 45 mot 32 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 22.43.07)

Vidare var tilrådd:

§ 43 Personvernemndas organisering og oppgaver

Personvernemnda avgjør klager over Datatilsynets avgjørelser, jf. § 42 fjerde ledd. Nemnda er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet. § 42 første ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

Personvernemnda har syv medlemmer som oppnevnes for fire år med adgang til gjenoppnevning for ytterligere fire år. Lederen og nestlederen oppnevnes av

Stortinget. De øvrige fem medlemmene oppnevnes av Kongen.

Personvernemnda kan bestemme at lederen eller nestlederen sammen med to andre nemndsmedlemmer kan behandle klager over avgjørelser som må avgjøres uten opphold.

Personvernemnda orienterer årlig Kongen om behandling av klagesakene.

Søksmål om gyldigheten av Personvernemndas avgjørelser rettes mot staten ved Personvernemnda.

Kongen kan gi nærmere regler om Personvernemndas organisering og saksbehandling.

§ 44 Tilsynsmyndighetens tilgang til opplysninger

Datatilsynet og Personvernemnda kan kreve de opplysningene som trengs for at de kan gjennomføre sine oppgaver.

Datatilsynet kan som ledd i sin kontroll med at lovens regler etterleves, kreve adgang til steder hvor det finnes personregistre, overvåkingsutstyr og billedopptak som nevnt i § 37, personopplysninger som behandles elektronisk og hjelpemidler for slik behandling. Tilsynet kan gjennomføre de prøver eller kontroller som det finner nødvendig og kreve bistand fra personalet på stedet i den grad dette må til for å få utført prøvene eller kontrollene.

Retten til å kreve opplysninger eller tilgang til lokaler og hjelpemidler i henhold til første og annet ledd gjelder uten hinder av taushetsplikt.

Kongen kan gi forskrift om unntak fra første til tredje ledd av hensyn til rikets sikkerhet. Kongen kan også gi forskrift om dekning av utgiftene ved kontroll. Skyldige bidrag til dekning av utgiftene er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 45 Taushetsplikt for tilsynsmyndighetene

For ansatte i Datatilsynet, medlemmer av Personvernemnda og andre som utfører tjeneste for tilsynsmyndighetene gjelder bestemmelsene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 flg. Taushetsplikten omfatter også opplysninger om sikkerhetstiltak, jf § 13.

Datatilsynet og Personvernemnda kan uten hinder av taushetsplikten etter første ledd gi opplysninger til utenlandske tilsynsmyndigheter når det er nødvendig for å kunne treffe vedtak som ledd i tilsynsvirksomheten.

§ 46 Pålegg om endring eller opphør av ulovlige handlinger

Datatilsynet kan gi pålegg om at behandling av personopplysninger i strid med bestemmelser i eller i medhold av denne loven skal opphøre eller stille vilkår som må oppfylles for at behandlingen skal være i samsvar med loven.

§ 47 Tvangsmulkt

Ved pålegg etter §§ 12, 27, 28 og 46 kan Datatilsynet fastsette en tvangsmulkt som løper for hver dag som går etter utløpet av den fristen som er satt for oppfylling av pålegget, inntil pålegget er oppfylt.

Tvangsmulkten løper ikke før klagefristen er ute. Hvis vedtaket påklages, løper ikke tvangsmulkt før Personvernemnda har bestemt det.

Datatilsynet kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

§ 48 Straff

Med bøter eller fengsel inntil ett år eller begge deler straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt

- a) unnlater å sende melding etter § 31,
- b) behandler personopplysninger uten nødvendig konsekvens etter § 33,
- c) overtrer vilkår fastsatt etter §§ 35 eller 46,
- d) unnlater å etterkomme pålegg fra Datatilsynet etter §§ 12, 27, 28 eller 46,
- e) behandler personopplysninger i strid med §§ 13, 15, 26 eller § 39, eller
- f) unnlater å gi opplysninger etter §§ 19, 20, 21, 40 eller 44.

Ved særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil tre år idømmes. Ved avgjørelsen av om det foreligger særdeles skjerpene omstendigheter skal det blant annet legges vekt på faren for stor skade eller ulempe for den registrerte, den tilsiktede vinningen ved overtredelsen, overtredelsens varighet og omfang, utvist skyld, og om den behandlingsansvarlige tidligere er straffet for å ha overtrådt tilsvarende bestemmelser.

Medvirkning straffes på samme måte.

I forskrift som gis i medhold av loven, kan det fastsettes at den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer forskriften skal straffes med bøter eller fengsel inntil ett år eller begge deler.

§ 49 Erstatning

Den behandlingsansvarlige skal erstatte skade som er oppstått som følge av at personopplysninger er behandlet i strid med bestemmelser i eller i medhold av loven, med mindre det godtgjøres at skaden ikke skyldes feil eller forsømmelse på den behandlingsansvarliges side.

Behandlingsansvarlige som formidler kredittopplysninger og som har meddelt opplysninger som viser seg uriktige eller åpenbart misvisende, skal erstatte skade som er oppstått som følge av den feilaktige meddelelsen, uten hensyn til om skaden skyldes feil eller forsømmelse på den behandlingsansvarliges side.

Erstatningen skal svare til det økonomiske tapet som den skadelidte er påført som følge av den ulovlige behandlingen. Den behandlingsansvarlige kan også pålegges å betale slik erstatning for skade av ikke-økonomisk art (oppreisning) som synes rimelig.

Kapittel IXI kraftsetting. Overgangsregler. Endringer i andre lover

§ 50 Ikraftsetting

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene i loven skal tre i kraft til forskjellig tid.

§ 51 Overgangsregler

1. For behandling av personopplysninger som er påbegynt før loven trer i kraft og som er melde- eller conse-

sjonspliktig etter bestemmelsene i kapittel VI, skal det sendes melding i henhold til § 31 eller søkes om konsesjon fra Datatilsynet i henhold til § 33 innen ett år fra ikrafttredelsen. Dersom behandlingen foretas i henhold til konsesjon i medhold av personregisterloven § 9, er fristen for å sende melding eller søke om konsesjon to år fra ikrafttredelsen. Inntil melding er sendt eller Datatilsynet har gitt konsesjon, kan personopplysningene behandles i henhold til reglene i personregisterloven.

2. Et samtykke som en registrert har gitt før loven trer i kraft skal fremdeles gjelde, hvis det tilfredsstillende vilkårene i § 2 nr. 7.
3. Klager som Datatilsynet mottar etter at loven trer i kraft, behandles av Personvernemnda.
4. Kongen kan ved forskrift gi nærmere overgangsregler.

§ 52 Endringer i andre lover

I andre lover gjøres følgende endringer:

1. Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov endres slik:

§ 390 b oppheves.

2. Lov 9. juni 1978 nr. 48 om personregistre m.m. oppheves.

3. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker skal § 202 a første ledd lyde:

Når det foreligger skjellig grunn til mistanke om en eller flere straffbare handlinger som etter loven kan medføre høyere straff enn fengsel i 6 måneder, kan politiet iverksette skjult fjernsynsovervåking på offentlig sted som nevnt i *personopplysningsloven § 40* når slik overvåking vil være av vesentlig betydning for etterforsknin-gen. § 196 gjelder tilsvarende.

4. I lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet skal § 22 annet ledd lyde:

Første ledd hindrer ikke at opplysninger overlates til eller lovlig brukes i kredittopplysningsvirksomhet som drives i samsvar med *personopplysningsloven*.

5. Lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv endres slik:

§ 9 bokstav c tredje punktum skal lyde:

Personregister eller delar av personregister kan likevel slettast etter føresegnene i *personopplysningslova*.

§ 9 bokstav d annet punktum skal lyde:

Føresegner om sletting gjevne i medhald av § 27 tredje og femte leden og § 28 fjerde leden i *personopplysningslova* gjeld likevel uinnskrenka.

§ 18 annet punktum skal lyde:

Reglane i *personopplysningslova* om retting og sletting av opplysningar vil likevel gjelda fullt ut.

6. I lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer skal § 11 tredje ledd lyde:

Behandling av klientjournal er ikke konsesjonspliktig etter personopplysningsloven § 33.

7. Lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter endres slik:

§ 13 annet punktum skal lyde:

Sammenstilling kan ellers bare skje når dette følger av annen lov eller av vedtak etter *personopplysningsloven*.

§ 14 skal lyde:

§ 14 Innsynsrett

Innsynsrett etter *personopplysningsloven § 18 jf. § 23* gjelder for småbåtheregisteret.

§ 16 skal lyde:

§ 16 Registreringsmyndighetens ansvar

Registreringsmyndigheten nevnt i § 3 skal sørge for at bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 10 til 15 i loven her og *personopplysningsloven* blir fulgt.

8. Lov om Schengen informasjonssystem (SIS) endres slik:

§ 3 annet ledd tredje og fjerde punktum skal lyde:

Dokumentasjonen skal også være tilgjengelig for Datatilsynet og *Personvernemnda*. De ansatte i Datatilsynet, medlemmer av *Personvernemnda* eller andre som utfører tjeneste for tilsynsmyndigheten, skal hindre at uvedkommende får tilgang til opplysninger om sikkerhetstiltakene.

§ 4 annet ledd skal lyde:

Den registeransvarlige skal dokumentere tiltakene. Dokumentasjonen skal gjøres tilgjengelig for medarbeiderne hos den registeransvarlige og dennes databehandler. Dokumentasjonen skal også være tilgjengelig for *Datatilsynet og Personvernemnda*.

§ 22 første ledd første punktum skal lyde:

Datatilsynet og *Personvernemnda* kan kreve de opplysningene som trengs for å gjennomføre sine oppgaver.

§ 23 annet skal lyde:

Datatilsynets vedtak etter første ledd kan påklages til *Personvernemnda*.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt til Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Kenneth Svendsen på vegner av Framstegspartiet og Høgre sett fram forslaga nr. 1-3.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem lovforslag om at rederibeskattede selskaper med inntektsutjevning virkning skal kunne yte konsernbidrag seg imellom innenfor rammene av årets netto finansinntekt og inntektstillegget for høy egenkapital.»

Dette forslaget vert i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slike vedtak til

I o v e r

A

L o v

om endringer i lov av 18. august 1911 nr. 8
om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 26 første ledd bokstav e skal lyde:

Statens Landbruksbank og de til denne knyttede driftskredittlag, Statens Fiskarbank, Kommunalbanken, Den Norske Stats Husbank, Statens lånekasse for utdanning, Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, SND Invest AS, *Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland*, Statens Banksikringsfond og Statens Bankinvesteringsfond.

§ 38 første ledd ny bokstav f skal lyde:

Fordring på gevinst som nevnt i § 43 første ledd bokstav b som ikke er forfalt til betaling.

§ 43 første ledd bokstav b skal lyde:

Som inntekt regnes likevel ikke, *uansett om utbetaling skjer samlet eller oppdelt over en periode*, gevinster fra

- Det Norske Pengeotteri
- Norsk Tipping A/S
- totalisatorspill som faller inn under lov av 12. juli 1927 nr. 3
- utlodninger som omfattes av lov om lotterier m.v. av 12. mai 1939
- Den norske stats premielån
- tiltak arrangert av massemedia og som er offentlig tilgjengelig. Departementet kan gi nærmere forskrift til utfyllelse av bestemmelsen, og kan i tvilstilfelle bestemme om et tiltak anses arrangert av massemedia.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 1999.

B

L o v

om endring i lov av 19. mai 1933 nr. 11
om særavgifter

I lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter gjøres følgende endring:

I

§ 1 nytt annet punktum skal lyde:

Departementet kan videre gi regler om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

C

L o v

om endringer i lov av 21. november 1952 nr. 2
om betaling og innkreving av skatt

I lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endringer:

I

§ 12 nr. 3 annet og tredje punktum skal lyde:

Departementet *kan gi* regler om innbetalingsordningen og om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger. Departementet *kan videre gi* regler om myndigheten til å råde over innbetalte midler, herunder om plikt for skatteoppkrever og banker til å overføre mottatte beløp til særskilte kontoer for skatt og om hvilke banker som kan føre disse kontoene.

§ 29 nr. 1 annet ledd oppheves.

II

§ 2 bokstav b oppheves.

Nåværende bokstav c og d blir ny bokstav b og c.

Bokstav e oppheves.

Nåværende bokstav f blir ny bokstav d og skal lyde:

Konkurs- og administrasjonsboer, for så vidt skyldneren går inn under noen av de grupper som er nevnt foran under a – c.

Nåværende bokstav g og h blir ny bokstav e og f.

§ 39 nr. 1 fjerde punktum skal lyde:

Det samme gjelder når det foretas forskottstrekk etter § 7 nr. 2 til dekning av skatt av samme formue eller inntekt som det er utskrevet forskottsskatt for.

§ 39 nr. 2 første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i første ledd fritar ikke *etter-skottspliktige som skal svare naturressursskatt* for plikten til å innbetale til vedkommende skatteoppkrever *naturressursskatt som ikke er medregnet ved utlikningen av den skatt som blir innbetalt.*

III

Endringene under I trer i kraft straks. Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2001.

D

L o v

om endring i lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter

I lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter gjøres følgende endring:

I

§ 1 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Departementet kan gi regler om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

E

L o v

om endring i lov av 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver

I lov av 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endring:

I

§ 33 nytt fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan gi regler om innbetalingsordningen og om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

F

L o v

om endringer i lov av 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven)

I lov av 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 8 nr. 2 bokstav b skal lyde:

til offentlig myndighet for bruk i forbindelse med håndheving av lovgivningen om inn- og utførsel av varer, regnskapsplikt og regnskapsførere, revisjonsvesen, valutaregulering eller aksjeselskaper, eller som reviderer offentlig virksomhet,

§ 9 nytt sjette ledd skal lyde:

Departementet kan gi regler om innbetalingsordningen og om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

Ny § 16 B skal lyde:

Når særlige hensyn gjør det nødvendig, og det foreligger mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, kan Toll- og avgiftsdirektoratet, eller den direktoratet gir fullmakt, pålegge tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste å gi opplysninger om navn og adresse til en abonnent som ikke har offentlig telefonnummer, telefaksnummer eller personsøkernummer.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 53 mot 23 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 22.45.44)

Vidare var tilrådd:

II

Endringene under I trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

G

L o v

om endringer i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift

I lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 35 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi regler om innbetalingsordningen og om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

Ny § 48 a skal lyde:

Når særlige hensyn gjør det nødvendig, og det foreligger mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, kan Skattedirektoratet, eller den direktoratet gir fullmakt, pålegge tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste å gi opplysninger om navn og adresse til en abonnent som ikke har offentlig telefonnummer, telefaksnummer eller personsøkernummer.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 55 mot 21 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 22.46.39)

Vidare var tilrådd:

II

Endringene under I trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

H
L o v

om endringer i lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 3-13 nr. 2 bokstav b skal lyde:

til offentlig myndighet for bruk i forbindelse med håndheving av lovgivningen om *arbeidsmiljø*, regnskapsplikt og *regnskapsførere*, revisjonsvesen, valuta-regulering eller aksjeselskaper, eller som reviderer offentlig virksomhet,

Ny § 6-13A skal lyde:

§ 6-13A *Opplysninger om abonnent til telefonnummer m.v.*

Når særlige hensyn gjør det nødvendig, og det foreligger mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, kan Skattedirektoratet, eller den direktoratet gir fullmakt, pålegge tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste å gi opplysninger om navn og adresse til en abonnent som ikke har offentlig telefonnummer, telefaksnummer eller personsøkernummer.

Presidenten: Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei går imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 54 mot 21 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 22.47.30)

Vidare var tilrådd:

II

§ 4-2 nr. 7 annet punktum skal lyde:

Departementet kan også fastsette skjema og gi særregler for saksbehandlingen, *utlegging av skattelister og klagefrister*.

III

Endringene under I trer i kraft straks. Endringen under II trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 1999.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

I
L o v

om endringer i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 2-30 første ledd bokstav e nr. 3 oppheves. Nåværende nr. 4 til nr. 9 blir nr. 3 til nr. 8.

§ 4-2 første ledd ny bokstav k skal lyde:

Fordring på gevinst som nevnt i § 5-50 annet ledd som ikke er forfalt til betaling.

§ 5-50 annet ledd skal lyde:

Som inntekt regnes ikke, *uansett om utbetaling skjer samlet eller oppdelt over en periode, gevinst fra*

- a) Norsk Tipping AS,
  - b) totalisatorspill som omfattes av totalisatorspill-loven,
  - c) utlodning som omfattes av lotteriloven,
  - d) Den norske stats premielån,
  - e) offentlig tilgjengelige tiltak arrangert av massemedier.
- Departementet kan gi forskrift for å utfylle forrige punktum, og kan i tvilstilfelle vedta at et tiltak skal anses som arrangert av massemedier.

§ 6-32 fjerde ledd skal lyde:

Har skattyter bodd i riket i bare en del av inntektsåret, *avkortes minstefradraget* etter det antall hele eller påbegynte måneder av inntektsåret skattyteren har vært bosatt i riket. *Minstefradraget skal likevel ikke være lavere enn den nedre grensen for minstefradrag i inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd b.* Tilsvarende gjelder for skattyter som har hatt midlertidig opphold i riket bare en del av året uten å være bosatt her, jf. § 2-3 første ledd d og annet ledd. For skattyter bosatt i utlandet, jf. § 2-3 første ledd e og f, kan fradrag ikke overstige *nedre grense for minstefradrag i inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd b.*

§ 8-10 skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 8-11 til 8-20 gjelder for aksjeselskap som er stiftet i henhold til aksjeloven og allmennaksjeselskap som er stiftet i henhold til allmennaksjeloven, og som krever ligning etter den særskilte beskatningsordningen i henhold til bestemmelsene i §§ 8-11 til 8-20.

Overskrift til § 8-12 skal lyde:

§ 8-12 Forbud mot lån og sikkerhetsstillelse

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 8-12 skal lyde:

Selskap innanfor ordningen kan ikke yte lån til *eller stille sikkerhet til fordel for* skattytere utenfor ordningen med direkte eller indirekte eierinteresser i selskapet. Tilsvarende gjelder for lån til *eller sikkerhetsstillelse til fordel for* selskap som slik skattyter har direkte eller indirekte eierinteresser i, eller til skattyterens nærstående. Som nærstående regnes skattyterens foreldre, ektefelle, ektefelles foreldre, barn, barnebarn, samboer eller samboers foreldre.

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 1, frå Framstegspartiet og Høgre. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-12 oppheves.

Nåværende §§ 8-13 til 8-20 blir §§ 8-12 til 8-19.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet og Høgre vart tilrådinga vedteken med 55 mot 21 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 22.48.43)

Vidare var tilrådd:

§ 8-13 første ledd skal lyde:

Selskap innanfor ordningen kan ikke drive annen virksomhet enn utleie og drift av egne og innleide *skip eller flyttbare innretninger som nevnt i § 8-11 første ledd a og b.*

§ 8-14 første ledd skal lyde:

Vilkårene i §§ 8-11 til 8-19 må være oppfylt gjennom hele inntektsåret.

§ 8-14 tredje ledd nytt fjerde og femte punktum skal lyde:

Inntekt beregnet i foregående punktum reduseres i den utstrekning selskapet ved inntreden har fremførbart

underskudd som nevnt i § 14-6. Deltakers andel av fremførbart underskudd som nevnt i § 10-43 fjerde ledd kommer kun til fradrag i andel av beregnet inntekt fra det samme selskapet.

§ 8-14 nytt fjerde ledd skal lyde:

Inntekt etter tredje ledd skal også fastsettes når et fartøy overføres til et selskap innenfor ordningen etter reglene i § 11-21. Det samme gjelder når fartøy er kommet inn i ordningen ved overføring av andel eller aksje i selskap som nevnt i §§ 10-40 og 10-60. Inntekten skal skattlegges i det mottakende selskapet i transaksjonsåret og fastsettes som om dette selskapet hadde vært eier av fartøyet i den periode det har vært avskrevet av andre selskaper i samme konsern.

§ 8-15 første ledd skal lyde:

Selskap innenfor ordningen er fritatt for skatteplikt på alminnelig inntekt med de unntak som følger av annet til *åttende* ledd.

§ 8-15 annet ledd skal lyde:

Renteinntekter, gevinster ved realisasjon av aksjer, gevinster som følge av kurssvingninger på valuta og andre finansielle inntekter er skattepliktige. Tilsvarende kostnader og tap er fradragberettiget. Dette gjelder likevel ikke gevinst eller tap ved realisasjon av aksje eller andel som nevnt i § 8-11 første ledd d-g. Det gis kun fradrag for en andel av selskapets faktiske renteutgifter tilsvarende forholdet mellom selskapets balanseførte finanskapital og totalkapital. Ved beregning av rentefradraget skal eiendelens verdi fastsettes til gjennomsnittet av verdien ved inntektsårets begynnelse og verdien ved inntektsårets avslutning. Underskudd fastsatt etter reglene i denne bestemmelsen kommer ikke til fradrag i inntekt fastsatt etter fjerde og femte ledd og § 8-14 tredje ledd, men kan fremføres mot senere inntekt fastsatt etter denne bestemmelse etter reglene i § 14-6. *Bestemmelsen i § 10-43 om fradragbegrensning kommer ikke til anvendelse ved fastsettelse av inntekt som nevnt i første punktum for kommandittister og stille deltakere innenfor ordningen, eller for deltaker innenfor ordningen som eier andel i selskap som nevnt i § 10-60.*

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 8-15 tredje ledd skal lyde:

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap innenfor ordningen skal føre en konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt. Dersom aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapet ikke er nystiftet, skal inngående saldo på kontoen ved inntreden i ordningen settes lik aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets totale egenkapital med fradrag for innbetalt aksjekapital og overkurs, og *korrigert for egenkapitalandelen av netto midlertidige forskjeller* mellom

regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skattepliktig inntekt legges til kontoen. Utdelinger som nevnt i femte ledd a nr. 1 til 3 og utlignet skatt trekkes fra kontoen. *Ved realisasjon av børsnoterte aksjer og aksjer i selskaper som omfattes av § 8-11 første ledd g, skal kontoen korrigeres med reguleringer av aksjens inngangsverdi etter § 10-32 fjerde og femte ledd og § 10-34.*

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, nr. 2, frå Framstegspartiet og Høgre. Forslaget lyder:

«§ 8-15 tredje ledd skal lyde:

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap innanfor ordninga skal føre en konto for tilbakeholdt skattlagt inntekt. Dersom aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapet ikke er nystiftet, skal inngående saldo på kontoen ved inntreden i ordninga settes lik aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets totale egenkapital med fradrag for innbetalt aksjekapital, herunder overkurs, og egenkapitalandelen av netto positive midlertidige forskjeller eller den skattlagte andel av netto negative midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skattepliktig inntekt og inntektstillegg for tonnasjeskatt legges til kontoen. Med inntektstillegg for tonnaskjeskatt menes utlignet tonnasjeskatt dividert med skattesatsen for alminnelig inntekt. Utdeling som nevnt i femte ledd a nr. 1 til 3, utlignet skatt og utlignet tonnasjeskatt trekkes fra kontoen.»

I dette forslaget har siste punktum falle ut. Det vert difor fyrst røysta alternativt mellom tilrådinga til tredje ledd med unntak av siste punktum og forslaget frå Framstegspartiet og Høgre, så over tilrådinga til siste punktum.

V o t e r i n g :

1. Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen, med unntak av siste punktum, og forslaget frå Framstegspartiet og Høgre vart tilrådinga vedteken med 54 mot 21 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 22.49.40)
2. Tilrådinga frå komiteen til siste punktum vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 8-15 nytt fjerde ledd skal lyde:

Når summen av skattyterens gevinst- og tapskonti ved inntreden i ordninga er positiv, skal dette beløpet inntektsføres etter reglene i §§ 14-45 og 14-47.

Nåværende fjerde og femte ledd blir femte og sjette ledd.

§ 8-15 syvende ledd skal lyde:

For selskap som nevnt i § 8-10 fastsettes et minste gjeldsrentefradrag tilsvarende 50 prosent av selskapets

totale balanseførte kapital multiplisert med en normrente. Eiendelenes verdi fastsettes til gjennomsnittet av verdien ved inntektsårets begynnelse og verdien ved inntektsårets avslutning. Aksjer i selskap som nevnt i § 8-11 første ledd g skal ikke medtas som en del av selskapets balanseførte kapital ved beregninga foran. Ved verdsettelsen av eierselskapets andeler og aksjer i selskaper som omfattes av § 8-11 første ledd e og f som er ført etter egenkapitalmetoden, skal det ikke tas hensyn til slike selskapers balanseførte gjeld. Hvor andeler og aksjer som nevnt i foregående punktum er ført etter kostmetoden, er det den forholdsmessige andel av dette selskapets balanseførte kapital som skal legges til grunn for beregninga i eierselskapet. Dersom aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapets totale faktiske rentekostnader, inkludert andel av rentekostnader i selskap som nevnt i de to foregående punktum, er mindre enn det beregnede gjeldsrentefradraget, anses differansen som skattepliktig inntekt etter annet ledd første punktum. Departementet fastsetter normrente i forskrift.

Nåværende syvende ledd blir nytt åttende ledd.

§ 8-17 annet ledd annet og nytt tredje punktum skal lyde:

Utgangsverdien ved dette inntektsoppgjøret fastsettes til markedsverdien av selskapets eiendeler fratrukket gjeld. Inngangsverdien fastsettes til saldoen på kontoen for tilbakeholdt skattlagt inntekt i selskapet ved utredelsesårets begynnelse, tillagt tidligere innbetalt aksjekapital og overkurs og korrigert for reguleringer etter § 10-32 fjerde og femte ledd og § 10-34 av inngangsverdien på selskapets børsnoterte aksjer og aksjer i selskaper som omfattes av § 8-11 første ledd g.

Nåværende tredje til femte punktum blir fjerde til sjette punktum.

§ 8-17 tredje ledd skal lyde:

Selskapet anses ikke trådt ut etter første ledd b dersom brudd på vilkårene etter §§ 8-11, 8-12 og 8-13 første og annet ledd rettes innen to måneder etter at bruddet oppstod. Første punktum gjelder ikke ved gjentatt brudd på vilkår i §§ 8-12 og 8-13 første og annet ledd innen tre år regnet fra det tidspunktet forrige brudd ble rettet. Denne bestemmelse forlenger ikke fristene etter § 8-11 fjerde og femte ledd.

§ 8-18 tredje ledd skal lyde:

Utdeling som nevnt i § 8-15 femte ledd a nr. 3 regnes som utbytte på mottakende aksjonærs hånd, jf. §§ 10-10 til 10-13.

§ 8-18 fjerde ledd bokstav b tredje punktum skal lyde:

Konsernbidrag anses først tatt fra selskapets konto for skattlagt inntekt, jf. § 8-15 tredje ledd.

Ny § 8-19 skal lyde:

§ 8-19 Særlige regler om beregning av endring i skattlagt kapital (RISK) for aksjer i selskap innenfor ordninga

(1) Avsatt utbytte til aksjonær innenfor ordninga som tas fra ubeskattet inntekt, skal ikke inngå i beregning av

endring i selskapets skattlagte kapital etter § 10-34 annet ledd annet punktum. For utbytte som nevnt i første punktum gjelder tilsvarende for differanse mellom avsatt utbytte ved foregående årsoppgjør og besluttet utdelt utbytte i inntektsåret, jf. § 10-34 annet ledd tredje punktum.

(2) Utbytte fra selskap som nevnt i § 8-11 første ledd g, som har redusert det utdelende selskapets konto for skattlagt inntekt, skal legges til ved beregning av endring i skattlagt kapital etter § 10-34 annet ledd annet punktum i det mottakende selskapet.

(3) Konsernbidrag som har redusert det ytende selskapets konto for skattlagt inntekt, skal gå til fradrag ved beregning av endring i skattlagt kapital etter § 10-34 annet ledd annet punktum i det ytende selskapet i avsetningsåret.

(4) Konsernbidrag som nevnt i tredje ledd, skal legges til ved beregning av endring i det mottakende selskapets skattlagte kapital etter § 10-34 annet ledd annet punktum i avsetningsåret.

Nåværende § 8-19 blir ny § 8-20.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslag nr. 2, frå Framstegspartiet og Høgre, når det gjeld § 10-34 annet ledd annet punktum:

«§ 10-34 annet ledd annet punktum skal lyde:

Endringen settes til årets skattepliktige inntekt tillagt inntektstillegget for tonnasje-skatt etter § 8-15 tredje ledd fratrukket avsatt utbytte, utlignet skatt på selskapets alminnelige inntekt etter fradrag av godtgjørelse etter § 10-12, refusjon etter § 16-40, utlignet skatt på grunnrenteinntekt etter § 18-3, utlignet tonnasje-skatt etter § 8-16 og utlignet skatt etter petroleumsskatteloven § 5.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Framstegspartiet og Høgre vart med 53 mot 23 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 22.50.31)

Vidare var tilrådd:

II

Overgangsregel til lov om endringer i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) skal lyde:

Selskap innenfor ordningen som før denne lovs ikrafttreden har stilt garanti eller sikkerhet til fordel for skattlyter utenfor ordningen med direkte eller indirekte eierinteresser i selskapet, må avvikle garanti- eller sikkerhetsstillelsen innen 1. januar 2002. Tilsvarende gjelder for sikkerhetsstillelse til fordel for selskap som slik skattlyter har direkte eller indirekte eierinteresser i, eller til skattlyters nærstående, jf. skatteloven § 8-12.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2000. Endringen under II trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskriftene til lovene og lovene i det heile.

V o t e r i n g :

Overskriftene til lovene og lovene i det heile vart samrøystes vedteke.

Presidenten: Lovvedtaka vil verte sende Lagtinget.

S a k n r . 3

Referat

1. (52) Lagtingets presidentskap melder at Lagtinget har antatt Odelstingets vedtak til
  1. lov om endringer i veglov 21. juni 1963 nr. 23 (Besl. O. nr. 49 (1999-2000))
  2. lov om endringer i politiloven (den sentrale politiledelsen) (Besl. O. nr. 50 (1999-2000))
  3. lov om endring i lov 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter (Besl. O. nr. 51 (1999-2000))
  4. lov om endringer i rettergangslovgivningen (varadommer i sivile saker og forening av straffesaker) (Besl. O. nr. 52 (1999-2000))
  5. lov om endringar i rettergangslovgjevinga m.m. (harmonisering av rettsmiddelfristar, effektivisering av bøtestraffa og endring av prosessreglane for Høgsterett m.m.) (Besl. O. nr. 53 (1999-2000))
  6. lov om endring i lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eigedom (Besl. O. nr. 54 (1999-2000))
    - og at lovvedtakene er sendt Kongen.
2. (53) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om omdanning av deler av Statsbyggs eienomsvirksomhet til aksjeselskap (Besl. O. nr. 38 (1999-2000))
    - er sanksjonert under 18. februar 2000
3. (54) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i politiloven (den sentrale politiledelsen) (Besl. O. nr. 50 (1999-2000))
    - er sanksjonert under 25. februar 2000
4. (55) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i rettergangslovgivningen (varadommer i sivile saker og forening av straffesaker) (Besl. O. nr. 52 (1999-2000))
  2. lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (Besl. O. nr. 35 (1999-2000))
    - er sanksjonert under 3. mars 2000

Samr.: Nr. 1–4 vert lagde ved protokollen.

Forhandlinger i Odelstinget nr. 25

2000

Em. 7. mars – Referat

355

5. (56) Lov om endringer i lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond mv. (Ot.prp. nr. 30 (1999-2000))
Samr.: Vert send finanskomiteen.
6. (57) Lov om avgift til forskning og utvikling i i fiske- og havbruksnæringen (Ot.prp. nr. 32 (1999-2000))
Samr.: Vert send næringskomiteen.

Møtet slutt kl. 22.55.
